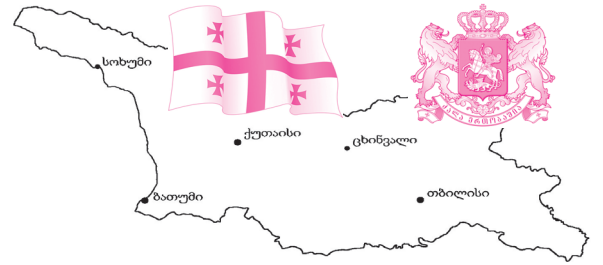

საქართველოს რესპუბლიკა

www.sakresp.ge

იმისთანა წმინდა საძმეში, ბატონი ბეჭდუნი სიფყვას, ცუდიღობით და ქაბუბით ბუბთის გაფანა ყველა უჯადბისდბაჟ უსაბაგლოსია.

ოთხშაბათი, 5 ივლისი. 2017 წ. №133 (8270), გამოცემის 99-ე წელი

ელ.ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@top.ge

ფასი 50 თეთრი.

ღაპით სარკიმ:
ვე ვგონია, რომ ჩვენს უნიკალურ ხელოვნანს რაზომ გაბრიანეს უნდა ვეხვეწებოდეთ თავისი „მარიონეტების“ გასტროლებს საქართველოს ეკონომიკის თემაზე გაყოლოს

4

რუსეთის პოლიტიკური საღიზიმი ბრძელდება!
ბერძენეთში ტერიტორიის კიდეზე ერთი ნაწილი მიიტაცეს!

8

მთლად ზევით ნასული უიქრის... თანას, „მრჩეველი“

5

მოურჩენელი პოლიტიკური სიმახინჯით დააპაღებული ქეხპარტი სინსპარიუმილი თაჟისი ქვეყნის სინსპარს შავად ხედავს...

3

აშუ-ის საელჩოს თანამშრომლებმა 159 700 დოლარი უკანონოდ მიითვისეს!

თბილისში, ამერიკის საელჩოდან 159 700 დოლარი გაქრა. შესაბამისი საგამოძიებო ანგარიში სახელმწიფო დეპარტამენტის გენერალური ინსპექტორის ოფისში გამოაქვეყნა. საზოგადოებრივის ინფორმაციით, საუბარია 2010-დან 2014 წლამდე აღმოჩენილ უკანონო სქემებზე. კერძოდ, ნაღდი ფულადი თანხები საელჩოს თანამშრომლებმა უკანონოდ მიითვისეს და შესაბამისი მონაცემები სისტემიდან წაშალეს. გამოძიებამ, წაშლილი მონაცემების გამო, დამანაშვეთა ვინაობა ვერ დაადგინა.

ფინანსური დარღვევები 2015 წლის იანვარში ჩატარებული აუდიტით გამოვლინდა. არსებული ინფორმაციით, 2010 წელს „დაკარგულმა“ თანხამ 8700 დოლარი შეადგინა, 2011 წელს 38 900 დოლარი, 2012 წელს 46 100 დოლარი, 2013 წელს 44 200 დოლარი, 2014 წელს კი 21 800 დოლარი.

ანგარიშის მიხედვით, გამოძიებამ საბუღალტრო პროგრამულ სისტემაში არსებული ხარვეზი გამოავლინა, რომლის მეშვეობით თაღლითობა განხორციელდა. საქმის შესწავლის ინიციატიური თბილისის საელჩოს დასაძმე-ბულთა ასოციაციის იყო.

ზაალ ბობკოველი

9 რაც ერთხელ ცხოვლად სულს დააჩნდების...

სტატიას შურნალისტიკასთან არაფერი სავსე არა აქვს

რომორც ცნობილია, 29 ივნისს, ბრიტანულ ჟურნალ „The Economist“-ში გამოქვეყნდა სტატია საქართველოს შესახებ სათაურით „საქართველო, რეფორმების მოდელი, ცდილობს, სუფთა ქვეყნად დარჩეს, ხეების მოყვარული ოლიგარქი კი სიტუაციას კულისებიდან მართავს“, რომელშიც ქვეყანაში შექმნილი სიტუაციაა გაანალიზებული და გამოთქმულია კრიტიკული შენიშვნები „ქართული ოცნების“ ხელისუფლების მიმართაც.

საინფორმაციო სააგენტო „ნიუსპრესი“ გვითხვამის „ეკონომისტი“ მკითხველთა კომენტარებს და გამოხმაურებას, რომელიც ამ სტატიის გამოქვეყნებას მოჰყვა:

„სტატიამ მიკერძოებულია და არაობიექტური, რაც ასეთ სოლიდურ და რესპექტაბელურ ჟურნალს არ შეეფერება. რა ფასად და რის შემდეგ მოხდა პუბლიკაციაში ნახსენები „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ მოდერნიზაცია? ტერორის, ციხეებში წამების, ბიზნესმენების მიმართ ანგარიშსწორების შემდეგ, როცა პატიმრებს აიძულებდნენ, ელიარებინათ ვითომდა „ჩადენილი დანაშაული“, ე.წ. „სამართლებრივი გარიგების“ მიღების მიზნით, გადაეხადათ გამოსასყიდი, რომ დიდხანს არ ყოფილიყვნენ ციხეში... და იმის ფასადაც, რომ ყველა ჩუმად უნდა ყოფილიყო იმ დემონსტრაციის კანონდარღვევით დარბევის შემდეგ, რომლის შედეგად ადამიანები დაიღუპნენ – დემონსტრაციისა, რომლის შესახებაც ფოტოჟურნალისტებმა სურათები გამოაქვეყნეს, ისინი კი ქვეყნის ლალატის ბრალდებით დააპატიმრეს... შესაძლოა, „ლალატი“ მართლაც იყო, მაგრამ ქვეყნის ლალატი კი არა, არამედ მმართველი „ერთიანი ნაციონალური“ მოძრაობისაა.

„სტატიამ პროპაგანდისტული ხასიათისა და ისეთივე სიცრუის შეიცავს, რომელსაც ქართული ტელეკომპანია „რუსთავი-2“ ავრცელებს. (მისი წაკითხვისას) შეიძლება კაცმა იფიქროს, რომ მასალა ამ ტელეკომპანიის ჟურნალისტმა დაწერა.“

„ვფიქრობ, სტატიის ავტორი საქართველოში ნამყოფი არ არის, იქ არც ჩასულა და ამიტომ ისეთ ურთიერთგა-

მომრიცხავ მომენტებზე წერს, რომლებსაც ქვეყანაში მიმდინარე პროცესებთან არანაირი კავშირი არა აქვთ.“

„სტატიას ჟურნალისტიკასთან არაფერი სავსე არ აქვს. მასში ფაქტური უზუსტობებია დახვეწებული, არალოგიკურია და ჭეშმარიტებას არ შეიცავს.“

„მრთ-მართი ყველაზე სუსტი სტატიაა, რომელიც კი წამიკითხავს. მასში ბევრი ტყუილია და მიკერძოებული ინფორმაცია. ასეთი მასალის ჟურნალისტი თავის კარიერას Russia Today-ში (რუსეთის ტელეკომპანიაში) კარგად გაიკეთებდა... იმის თქმა მინდა, რომ ტენდენციურობა თქვენი ნებაა, მაგრამ სიცრუის ტირაჟირება... ეს უკვე გადაჭარბებულია.“

„სტატიამში შეცდომებია დაშვებული. თქვენ წერთ, რომ „ქართულმა ოცნებამ“ მიხეილ სააკაშვილი 2010 წელს დაამარცხო, მაგრამ ეს 2012-ში მოხდა. „ევროპული საქართველოს“ ლიდერი გიგი უგულავაა და არა გიგა ბოკერია ან დავით ბაქრაძე. პარლამენტის სპიკერი ირაკლი კობახიძეა და არა ირაკლი კობახიძე. მე მომწონს, რომ თქვენს ჟურნალში საქართველოს შესახებ სტატიები იბეჭდება, თუმცა ამ შემთხვევაში უფრო უკეთესად უნდა დაწერილიყო...“

საქართველოს პრემიერ-მინისტრი და საქართველოს პრეზიდენტი აშშ-ის მთავრობას და ხალხს დამოუკიდებლობის დღეს ულოცავენ:

„გულითადად ვულოცავ ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობასა და ამერიკელ ხალხს 4 ივლისს – დამოუკიდებლობის

საქართველოს პრეზიდენტმა მისალოცი წერილი პრეზიდენტ დონალდ ჯ. ტრამპს გაუგზავნა:

„თქვენო აღმატებულებავ, მოხარული ვარ, გულითადად მოგილოცოთ ამერიკის შეერთებული შტატების დამოუკიდებლობის დღე. მოხარული ვარ, აღვნიშნო, რომ ძლიერი, დამოუკიდებელი და წარმატებული სახელმწიფოს მშენებლობისათვის ამერიკელმა ხალხმა საუკუნეების მანძილზე მრავალი გამოწვევა გაიარა. აშშ ყოველთვის იყო როგორც თავისუფლებისა და დემოკრატიის შუქურა სხვა ერებისათვის, ასევე მსოფლიოში მშვიდობისა და სტაბილურობის მთავარი საყრდენი. ვითვალისწინებ რა არსებულ არასტაბილურ და ცვალებად გარემოს, მჯერა, რომ თქვენი ქვეყანა წარმატებით გაივლის ყველა გამოწვევას და ახალ სიმაღლეებს მიაღწევს წარმატებული განვითარებისათვის. ესარგებლო შემახვედრით და ნება მომეცით კიდევ ერთხელ დაგიდასტუროთ, რომ საქართველო ყოველთვის იქნება ამერიკის შეერთებული შტატების ძლიერი პარტნიორი.“

დადეს. დამოუკიდებლობის დეკლარაციაში ასახული თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის ღირებულებები სრულიად უნივერსალურია თავისუფლების მოყვარული ერებისათვის და მისაბძია მთელი მსოფლიოსთვის, მათ შორის, საქართველოსთვისაც. საქართველოსათვის ამერიკის შეერთებული შტატები უმნიშვნელოვანესი სტრატეგიული პარტნიორია და მასთან ჩვენ საერთო ღირებულებები და ინტერესები გვაკავშირებს. ჩვენ ვაფასებთ აშშ-ის ურყევ მხარდაჭერასა და უმნიშვნელოვანეს წვლილს, რომელიც მას მიუძღვის საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენიდან დღემდე ჩვენი ქვეყნის დემოკრატიულ განვითარებაში.“

საკონსტიტუციო რეფორმის გეგმვაზე ბოლომდე წარმატებით იქნება მიყვანილი

„საკონსტიტუციო რეფორმა არის წარმატებული რეფორმა, რომელიც შემოდგომაზე ბოლომდე წარმატებით იქნება მიყვანილი“, – ამის შესახებ საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე ირაკლი კობახიძემ ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის გენერალურ მდივანთან, ვიციტეს სავიციტესთან გამართულ შეხვედრის შემდეგ განაცხადა. ირაკლი კობახიძე სტრასბურგში იმყოფება, სადაც მაღალი დონის შეხვედრებს მართავს. პარლამენტის თავმჯდომარის თქმით, ვიციტეს ფარგლებში დაგეგმილ შეხვედრებზე საკონსტიტუციო რეფორმა დეტალურად იქნება განხილული. „ჩვენ გვაქვს ძალიან მკაფიო პასუხები

იმ კითხვებთან დაკავშირებით, რომელიც არსებობს ძალიან წარმატებულ საკონსტიტუციო რეფორმასთან დაკავშირებით. ამ ყველაფერზე გვექნება დეტალური საუბარი ჩვენს ევროპელ მეგობრებთან“, – განაცხადა ირაკლი კობახიძემ. მისი თქმით, წარმატებული რეფორმის შექმნა არასწორი იქნება. „ბუნებრივია, წარმატებული რეფორმის შექმნა იქნება არასწორი. ეს არის წარმატებული რეფორმა, რომელიც სრულიად წარმატებით იქნება მიყვანილი“, – განაცხადა საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ.

„რუსთავი-2“ კვლავ უსინდისოდ სრუობს!

2017 წლის 2 ივლისს „რუსთავი-2“-ის ეთერში, გადაცემა „პოსტ სკრიპტში“, გავიდა სიუჟეტი ე.წ. „პანორამა თბილისის“ მშენებლობის შესახებ, ვითომ აღნიშნული პროექტის მშენებლობის გამო ლეგი კალანდაძეს ქონება წაართვის. საქართველოს ტურიზმის განვითარების ფონდი არავითარ ინფორმაციას არ ფლობს ლეგი კალანდაძის შესახებ, აღნიშნულ პროექტს ან რაიმე საკითხს მასთან მიმართებაში არავითარი კავშირი არა აქვს თავისუფლების მოედანთან მშენებარე პროექტთან. თავისუფლების მოედანთან არსებული მიწის ნაკვეთის შესყიდვა მოხდა 2014 წელს, აღნიშნული ნაკვეთი შეძენილ იქნა შენობა-ნაგებობის გარეშე, შესაბამისად დემონტაჟი ან მასთან დაკავშირებული ნებისმიერი ქმედება განხორციელდა ნასყიდობამდე, აქედან გამომდინარე, ლეგი კალანდაძის ქონების წართმევა ან უგულვებელყოფა ტურიზმის განვითარების ფონდის მიერ საფუძველს მოკლებულია. გვინდა კიდევ ერთხელ შევახსენოთ საზოგადოებას, რომ თავისუფლების მოედანთან 7 ვარსკვლავიანი საერთაშორისო, უმაღლესი კლასის სასტუმროს მშენებლობა ყველა კანონის, ნორმისა და პროცედურების დაცვით მიმდინარეობს. საქართველოს ტურიზმის განვითარების ფონდი

ვიდრე ფლაგმანი ახალ ტელენაოსნობაში გავა...

საზოგადოებრივი მაუწყებლის თვისობრივად, ტექნიკურად და ხარისხობრივად ახალ ტელევიზიულ ჩაროყალიბების პროცესი მიმდინარეობს. სწორედ მისი ეტაპების დასასრულსა და გარკვეული სამუშაოების ჩატარების აუცილებლობის არგუმენტირებულ დასაბუთებას მივძღვნა გუშინ ტელევიზიის პირველ სტუდიაში გამართული ტექნიკური გადაიარაღების გეგმის წარდგინება. 2017-2020 წლებში საზოგადოებრივი მაუწყებელში განსახორციელებელი პროექტების შესახებ მასშტაბის წარმომადგენლებს ინფორმაცია ტელევიზიის გენერალურმა დირექტორმა **მასიმ მადლაფერიძემ** მიაწოდა, შემდეგ კი ჟურნალისტების შეკითხვებს დიდი და სამეურვეო საბჭოების წევრებმა, სხვადასხვა სამსახურის ხელმძღვანელებმა უპასუხეს. 29 ივნისს საზოგადოებრივი მაუწყებლის სამეურვეო საბჭომ მისი გრძელვადიანი მატერიალურ-ტექნიკური გადაიარაღების გეგმა ერთხმად დაამტკიცა, რომელიც თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი ტექნოლოგიების დანერგვასა და სრულ ტექნიკურ განახლებას ითვალისწინებს. – საზოგადოებრივი მაუწყებლის ტექნიკურ გადაიარაღებასთან ერთად, ტელევიზიის ტერიტორიაზე ასევე დაწყებულია ახალი კომპლექსის მშენებლობა, რაც საზოგადოების ცხოველ ინტერესს იწვევს. ამიტომ მთელი ეს პროცესი მაქსიმალურად გამჭვირვალე იქნება და დღევანდელი პრეზენტაცია სწორედ ამ მიზანს ემსახურება, – თქვა ბატონმა ვასილ მალაფერიძემ. მთელ პროექტს სტრატეგიული მნიშვნელობა აქვს და მისი განხორციელების შედეგად ტელევიზია ხარისხიანი, საზოგადოებრივი ღირებულების პროდუქციის გამოშვებას შეძლებს. მისი მთავარი ამოცანაა თანამედროვე მულტიმედია ორგანიზაციაში ისეთი სამუშაო სისტემების შექმნა, რომლებიც ხარისხიანი პროდუქციის გამოშვებას, ასევე ამ მიზნის მისაღწევად

წევად განუღებელი ხარჯის სრულ გამჭვირვალობას უზრუნველყოფენ. ოთხწლიანი პროექტის ზოგადი მონახაზი დამსრუტ წარმოების უზრუნველყოფის უფროსმა **თაბა მახვიშიამ** გააცნო. მან, კერძოდ, აღნიშნა, რომ წლეულს დიდი მოცულობის სამუშაოები შესასრულებელი. თავდაპირველად გამოცხადდება ახალი შენობის არქიტექტურული კონკურსი და ტენდერი, თუმცა კი ამის პარალელურად ტელევიზიის მთავარი კორპუსი

სის მესამე სართულზე გარკვეული, ძირითადად, კოსმეტიკური სახის სარემონტო სამუშაოები და სავანტილაციო სისტემის რეაბილიტაცია მიმდინარეობს. ტექნიკური გადაიარაღების პროცესის მნიშვნელოვანი ნაწილიც არსებულ შენობაში განხორციელდება. კერძოდ, ახალი სტუდია და ახალი თანამედროვე გარე აღჭურვილობა – ტელეკამერები და მიკროფონები იქნება საინფორმაციო სამსახურს, ასევე ახალ სტუდიაში იმუშავებს პოლიტიკური გადაცემების რედაქცია, რომელიც, ამას გარდა, ყველა სხვა პლატფორმისთვისაც გამოსადგის და ხელმისაწვდომი იქნება. შეიცვლება ტელეკამერების პარკი. აგრეთვე, შეტად მნიშვნელოვანია განათების აღჭურვილობის განახლება, რომელიც 1975 წლის შემდეგ არ განხორციელებულა. ხაზგასმით აღინიშნა, რომ ყველა სახეობის თანამედროვე ტექნიკური აღჭურვილობა ძველიდან ახალ შენობაში უცვლელად გადაინაცვლებს.

დიდი ყურადღება მიექცევა მაუწყებლობის ყველა სახეობის გადაცემის გამოშვებისა და ხმის ხარისხის გაუმჯობესებას. მეტად მნიშვნელოვანია საზოგადოებრივი მაუწყებლის ოპერატიული და კონკურენტუნარიანი საინფორმაციო სააგენტოს დამკვიდრება. ერთ-ერთი მტკივნეული საკითხია ავტოპარკის განახლება, რაც აუცილებელია ტელევიზიის სრულფასოვანი მოღვაწეობისთვის. წლეულს განსახორციელებელი სამუშაოების გარდა საუბარი შეეხო საზოგადოებრივი მაუწყებელში განახლების პროცესის მომდევნო ეტაპებზე განსახორციელებელ საქმეებს, კერძოდ, სხვადასხვა რედაქციებისთვის სტუდიების მოწყობას, რეკონსტრუქციას მაუწყებლობის უზრუნველყოფას, მიმდინარე და ცენტრალური არქივის თანამედროვე მოთხოვნათა შესაბამისად გამართვას, საქართველოს დიდ ქალაქებში – ბათუმში, ქუთაისში, თელავში, ზუგდიდში სტუდიების მოწყობას.

ხაზგასმით აღინიშნა ის გარემოებაც, რომ, მართალია, საზოგადოებრივი მაუწყებლის ტექნიკური გადაიარაღების გეგმა 2017-2020 წლებს მოიცავს, ის, არსებითად, შეიძლება ვადაზუა გათვლილი, ამდენად, პროცესი 2020 წლის შემდეგაც გაგრძელდება. მის განსახორციელებლად საჭირო ფინანსური სახსრების წყარო, როგორც ბიუჯეტი, ასევე საერთაშორისო ფონდები იქნება. იმის თვალნათლივ წარმოსაჩენად, თუ

რატომ დაისახა ასეთი ფართობის შტაბიანი გეგმა საზოგადოებრივი მაუწყებლის ტექნიკურად გადასაიარაღებლად, დამსრუტ მოკლე ვიდეორგოლი აჩვენებს, რომელმაც ყველას თვალსაშეგონებლად ნახა, რომ საქართველოს უპირველესი ტელევიზია, მისი ფლაგმანი, ელექტრონული მაუწყებლობის მართლაც „ქვის ხანაშია ჩარჩენილი“. ამდენად, ყველაფერი, რაც ამჟამად კეთდება, დიდი ხნის წინათ იყო გასაკეთებელი. ისიც ითქვას, რომ საზოგადოებრივი მაუწყებლის განახლების გეგმა განხორციელების პროცესში, სავარაუდოდ, კორექტირებას განიცდის, თუმცა კი მისი ძირითადი ასპექტები საესებით გამოკვეთილია. პრეზენტაციაზე დასმული რამდენიმე შეკითხვიდან საგულსხმო იყო ის, რომელიც საზოგადოებრივი მაუწყებლის ახალი კორპუსის მშენებლობის პარალელურად ძველ კორპუსში სარემონტო სამუშაოების ჩატარების მიზანშეწონილობას ეხებოდა. მისი არსი კი იმაში მდგომარეობდა, რომ სახსრები იმაზე იხარჯება, რის გამოყენებაც შედეგში შეუძლებელი იქნება. ამაზე გაცემული პასუხი მოკლე და სასესიო მისაღები იყო: ახალი კომპლექსი სამი წლის შემდეგ იქნება მზად, მანამდე კი მაუწყებლის ჟურნალისტებმა და ტექნიკურმა პერსონალმა სხვას რომ თავი დაეანებოთ, უბრალოდ, ადამიანურ პირობებში უნდა იმუშაონ, რაც, დარწმუნებული ვარ, არანაირ ექვს არ იწვევს. – გუშინდელი პრეზენტაციის ერთგვარ დაჯამებად შეიძლება ითქვას, რომ 2018 წელს ჩვენ გვექნება მნიშვნელოვნად განახლებული საზოგადოებრივი მაუწყებელი, 2020 წელს იგი იქნება უკვე ფორმალურადაც და ფაქტობრივადაც ახალი, სამამულო ტელევიზიის ერთ-ერთი ღირსი, რაშიც ყველანი თავადაც დარწმუნდებით, – ეს გახლავთ ბატონ ვასილ მალაფერიძის მიერ გაკეთებული რეზიუმე.

მოურჩენელი პოლიტიკური სივანისჯიით დაავადებული ექსპერტი სისკარიშვილი თავისი ქვეყნის სისკარს შავად ხედავს...

უსკო ქვეყნის მოქალაქეებზე სასოფლო-სამეურნეო მიწების საკუთრებაში გადაცემასთან დაკავშირებით გამოცხადებული მორატორიუმის თაობაზე, რომელსაც საქართველოს პარლამენტმა პირველი მოსმენით მხარი დაუჭირა, ჟურნალისტი ლალი ზირაქიშვილი ექსპერტ სოსო ცისკარიშვილს ესაუბრა („საქ. რესპ.“, 20 ივნისი). მართალია, იგი არ მიუთითებს, თუ რა დარგის, რომელი სფეროს ექსპერტია ბ-ნი სოსო (ალბათ, როგორც მიღებულია ჩვენში, ზოგადად, ყველაფრის, ანუ მრავალპროფილიანი ექსპერტია – ეკონომიკა-პოლიტიკით დაწესებული და საკონსტიტუციო, საარჩევნო და მიწის საკითხებით დამთავრებული), მაგრამ სახელები და ტიტულები არ არის მთავარი, მთავარია, თუ რამდენად სწორად და ობიექტურად, პოლიტიკური მიკერძობის გარეშე ახერხებს ექსპერტი ამა თუ იმ პრობლემის გაანალიზებას.

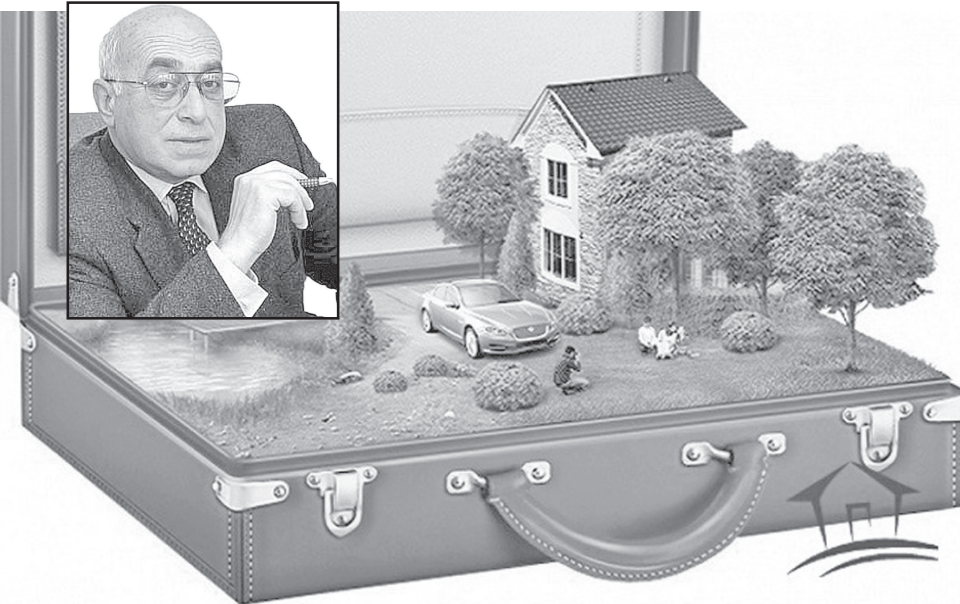
უდავოა ისიც, რომ მიწის გასხვისებაზე მორატორიუმი უაღრესად მნიშვნელოვანია და რაც მეტი ტყვიანი და ცნობადი სახე საჯაროდ გამოთქვამს ამის შესახებ თავის მოსაზრებას, მით უკეთესი. ეს მხოლოდ სასიკეთოდ თუ წაადგება ჩვენს ქვეყანას, განსაკუთრებით მაშინ, თუკი გველირსა და ერთხელ მაინც გაბედა ხელისუფლებამ რეფერენდუმის ჩატარება – ჯერ, მიწის უცხოელებზე გასხვისების საკითხზე, და მერე – ეგებ, „ნატოს“ შესვლა-არშესვლაზეც.

მიუხედავად იმისა, რომ დიდი ხანია, ცნობილია რუსეთის მიმართ ცისკარიშვილის ნეგატიური დამოკიდებულების შესახებ, და პოზიტიურის – „ნატოს“ მიმართ (თუმცა, მან, რატომღაც, ვერცერთხელ ვერ მოახერხა იმის ახსნა, თუ როგორ და როდის მიგვიღებენ ამ ორგანიზაციაში, ან რა „სიკეთები“ შეიძლება მოყვას მას რუსეთის მხრიდან), ჩემთვის ეს ინტერვიუ, თავისი შინაარსით, მაინც მოულოდნელი იყო.

როგორც უკვე მოგახსენეთ, ინტერვიუ იმ ქართულ მიწებზე გამოცხადებულ მორატორიუმს ეხება, რომელთა ათეულათაობით შექტარის (ეს მხოლოდ სასოფლო-სამეურნეო მიწების!) გაყიდვა უცხოელებზე უკვე მოასწრო ჩვენი ანტიკორუპციული პოლიტიკის გამტარებელმა ხელისუფლებამ – ძველმა და ახალმა (დასავლელი „მეგობრების“ რეკომენდაციებით, ცხადია!). ისიც კარგადაა ცნობილი, რომ ეს მიწები, ფაქტობრივად, მხოლოდ ინდოელების, ჩინელების, ირანელების, არაბების, ებრაელების და „ისტორიული მეგობრების“ – თურქების ხელში აღმოჩნდა, თანაც, ჩალის ფასად, მაგრამ რუსებს რომ შეეყიდვოთ მიწები, ამის თაობაზე რაღაც არაფერი გვსმენია. კი ბატონო, რუსეთს ოკუპირებული აქვს ჩვენი ტერიტორია (20 %-მდე), ნაცების ზეობის პერიოდში რუსებს შესყიდვად აქვთ რამდენიმე სტრატეგიული ობიექტი და სხვებზედაც თვალს იჭირათ, მაგრამ მიწები...?! მიწებიც რომ ჰქონდეთ ნაყიდი, ამას დაგვიმალავდა ბ-ნი სოსო?! მაგრამ ამ ფაქტის არქონა მას სრულერთაა არ უშლის ხელს, რადგანაც იცის(!), რომ „მომავალში(!) აპირებენ“ ისინი ქართული მიწების ყიდვას. გადამთიელებზე რაც უკვე გაყიდეს, ამის შესახებ კრინტს არ ძრავს, მისთვის მთავარია, რუსებმა არ იყიდონ, ხოლო „მეგობარი“ თურქები აჭარა, რუსთაველ-პლენარით რომ არ კმყოფილებიან და დანარჩენ საქართველოზეც უჭირავთ თვალი, ისინი, თურმე, შეიძლება არც ახსენო!

ახლა, თავად ცისკარიშვილს მოვუსმინოთ – აი, ინტერვიუს დასაწყისშივე თავის მიერ გამოთქმული ექსპერტული მოსაზრებები: „გაცილებით მეტ საფრთხეს ვხედავ რუსეთის დამოკიდებულებაში საქართველოს მიმართ. რამდენჯერმე მოვისმინე სატელევიზიო დისკუსიები რუსული ტელეარხებიდან სხვადასხვა პოპულარული სახეების მონაწილეობით. როდესაც

გამოსაუბრება სოსო ცისკარიშვილთან ინტერვიუზე: „რუსეთის გეგმაში შედის იყიდოს საქართველო“

დისკუსიის დროს საქართველოს სახელი გაიჟღერებდა, საუბრობდნენ იმაზე, რომ არ არის აუცილებელი საქართველოსთან ომის დაწყება, ჩვენ შეგვიძლია, ვიყიდოთ საქართველო. მიუხედავად იმისა, რომ ამ თემაზე რამდენჯერმე ვისაუბრე მედიაში, არანაირი რეაგირება არ მომხდარა ხელისუფლების მხრიდან“.

ამაზე რუსები იტყვიან: Я про Ивана, а он про Билана, ქართველებს კი უფრო მეტად გამოთქმა გვაქვს – რუსეთთან ხელშეკრულების დამდები მეფის სახელთან დაკავშირებული. მაგრამ, მოდიოთ, მაინც გავარჩიოთ მოყვანილი ციტატა.

რუსულ არხებს მეც ვუყურებ ხოლმე, მაგრამ მსგავსი არაფერი მომისმენია, თუმცა, ეს არ არის მთავარი, რადგანაც ვილატამ, თუნდაც პოპულარულმა სახემ რომ რაღაც დაიბუთებოდა თოქ-შოუში, ეს არაფერს ნიშნავს (იქნებ ჩვენი სატელევიზიო დისკუსიების დროს გადმოფრქვეული „მარგალიტებიც“ გაესხენებინა ბ-ნი სოსოს, თანაც არა მარტო პოპულარული სახეების, არამედ ხელისუფლების მაღალჩინოსან-დეპუტატების მიერ რუსეთის მისამართით წამოროშილი!). ისე კი, სასურველი იქნებოდა (მეტი დამაჯერებლობისათვის) ამ რუსი პოპულარული სახეების გვარებიც (თანამდებობა ან პროფესია) დაეარაზებინა მას და ერთი ტელეარხი მაინც მიეთითებინა. განა, მართლაც საინტერესო არ იქნებოდა, თუ ვინ, სად და როდის საუბრობდა (დისკუსირებდა!) საქართველოსთან ომის დაწყება-არდაწყების აუცილებლობაზე? ვინ წაავიდა ომის წინააღმდეგი და ვინ შემოვიდა საქართველოს ყიდვის ინიციატივით?

რაც შეეხება „საქართველოს ყიდვას“. ასეც რომ ეთქვა ვინმეს, მაინც გაუგებარია რატომ უნდა გაიგო კაცმა, ანუ საიდან დაასკვნა ცისკარიშვილმა, რომ ის რუსი პოპულარული სახე მაინცადამაინც სასოფლო-სამეურნეო მიწების ყიდვას გულისხმობდა? სხვანაირად, სხვა გაგებით ნათქვამი (ცისკარიშვილის მიერ კი თავისი ქუაზე თითზე დახვეული) ხომ ძალიან შორს დგას ამ მიწებზე გამოცხადებული მორატორიუმის განხილვასთან? არადა, ჩემი აზრით, „საქართველოს ყიდვაში“ მიწების ყიდვაზე მეტად „სხვა გაგება“ უფრო შეიძლება იგულისხმოდეს კაცმა, მაგალითად: „ხელისუფლების ყიდვა“ (მე თქვენ გეტყვით და, სულ მოუსყიდველები გვისხედან მთავრობა-პარლამენტში!); „ხალხის ყიდვა“ (თვალშისაცემი დახმარებები, ინვესტიციებით, გაზის და ნავთობის იაფად მოწოდებით, მაღალი პენსიების დანიშვნით და სხვა, დაახლოებით ისევე, როგორც ჩვენ-

თი „იყიდა“ რუსეთმა). სწორედ ეს იქნება „საქართველოს ყიდვა“! განა, თავის დროზე ჩვენთანაც არ მიდიოდა ლაპარაკი აფხაზეთის ყიდვაზე (ზუსტად აღარ მახსოვს, თუ რამდენ მილიარდად)?

„არანაირი რეაგირება არ მომხდარა ხელისუფლების მხრიდან“.

საინტერესოა, მაინც რა უნდა ექნა, რა რეაგირება უნდა მოეხდინა ხელისუფლებას ცისკარიშვილის „საუბრებზე მედიაში“ – საპროტესტო ნოტა გაეგზავნა რუსეთისთვის თუ რუსული ტელეარხები აეკრძალა?!

უფრო ქვემოთ: „ჩვენი ძირითადი საფრთხე გახლავთ ჩვენი დაუძინებელი „მეგობარი“ და ისტორია გვასწავლის, რომ თუ საშუალება მიეცემა, შეუძლია, ერთი ხელის მოსმით შეისყიდოს ყველაფერი“. „რუსები მუდამ მზად არიან იყიდონ ჩვენი მიწები, იმდენად „უყვართ“ საქართველო“.

ხომ მაგარია, ხომ საინტერესოა დროში ვცხოვრობთ – თურქეთი ჩვენი „ისტორიული მეგობარი“ გახდა თურქოლოგი დედის ერთი შერეული შვილის განმარტებით, რუსეთი კი – „ჩვენი დაუძინებელი „მეგობარი“ ერთი ასაკოვანი კაცის ექსპერტიზით!

„ისტორია გვასწავლის, რომ თუ საშუალება მიეცემა... რუსები მუდამ მზად არიან იყიდონ ჩვენი მიწები, იმდენად „უყვართ“ საქართველო“.

თურმე, უბრალოდ, საშუალება არ მიეცათ, ვერ მოიცალეს რუსებმა ჩვენი მიწების საყიდლად 26 წლის მანძილზე, ესეც ჩვენი ბედი – ცისკარიშვილის ლოგოკით გამოდის, რომ არც ისე ძალიან „ნაყვარებათ“ მათ საქართველო. აბა რა, ამ სიყვარულში თურქს და სხვებს რას გაეჯობებოდა რუსი! ისე, ისტორია მეც მისწავლია, მაგრამ რაღაც არ მახსოვს, რომ რუსეთს „ერთი ხელის მოსმით“ ოდესმე შეეყიდოს ქართული მიწები; აი, მიტაცებული სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს მიწების ნაწილი რომ წაართვა თურქეთს ერთი „ხელის დაკვრით“ – და თავის იმპერიას შეუერთა, ეს ყველას კარგად გვახსოვს, და ეს მიერთება ჩვენთვისაც რომ დიდად სასიკეთო იყო, ამას, დამეთანხმებით, არავის ექსპერტიზა არ სჭირდება!

როდესაც ადამიანს განათლება არ აკლია, მინიმუმ ორი უცხო ენაც იცის და ინტერნეტის მეშვეობით ნებისმიერ ინფორმაციაზე მიუწვდება ხელი, ვინც პირადად არის მომსწრე საქართველოში თუ მსოფლიოში განვითარებული მოვლენებისა და მაინც სჯერა, რომ 2001 წლის ცნობილი II სექტემბრის ტერორისტული აქტი ნიუ-იორკში, ავღანეთის ერთ-ერთ გამოქვაბულში თავშე-

ფარებულმა ბენ ლადენმა მოაწყო, რომ 2003 წელს გაეროს ტრიბუნაზე სინჯარით ხელში მდგომ ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო მდივანს კოლინ პაუელს სადამ ჰუსეინის ერაყში ქიმიური იარაღის წარმოების დამადასტურებელი საწამლავი ფხვნილი ეყარა სინჯარაში, რომ 1963 წელს ამერიკის პრეზიდენტი ჯონ კენედი ვილაც ჰარვი ოსვალდმა მოკლა, რომ ამჟამინდელმა პრეზიდენტმა ტრამპმა კონკურენტი ქ-ნი ჰილარი კლინტონი (ფაქტობრივად, მთელი ამერიკის შეძლებული და ცნობილი ელიტა – ბანკირებით დაწყებული და პოლიციური დამთავრებული) რუსეთის, ანუ პუტინის დახმარებით (არჩვენებში ჩარევით) დაამარცხა და ვინც, იმავდროულად, თითქმის ორი ათეული წლის მანძილზე ვერ ხედავს საკუთარი ქვეყნის საშინაო საქმეებში (კანონმდებლობა იქნება ეს, რეფორმები თუ კადრების შერჩევა) ამერიკის ყოველდღიურ აშკარა(!) ჩარევებს ელჩების მეშვეობით განხორციელებულს, ის ან ბრმა ან ბრიყვი, ანდა – სულგაყიდული არჩევანი იმათთვის მიმინდვია, ვისაც ჩემი შეფასება ეხება.

მედიცინაში ე.წ. ფიზიოლოგიური ნორმებიდან გადახრას ავადმყოფური მდგომარეობა ან სიმახინჯე ეწოდება (გადახრის ხასიათს გააჩნია). მათ შორის განსხვავება ისაა, რომ ავადმყოფური მდგომარეობა წამლობით და დროით იკურნება ან არ იკურნება, სიმახინჯე კი სამუდამოა.

პოლიტიკურ გადახრას, როდესაც აბსოლუტურად ყველაფერში რუსეთის კვალს, რუსეთის ხელს, რუსეთის პროპაგანდას და აგენტებს ხედავ და, იმავდროულად, მიგანინა, რომ სხვა სახელმწიფოების ტერიტორიაზე განლაგებული ამერიკის (გნებავთ, „ნატოს“) 1 000-ზე მეტი სამხედრო ბაზა (შეადარე ერთი ხელის თითებზე ჩამოსათვლელ რუსეთის რამდენიმე ბაზას!) იქ მშვიდობის შესანარჩუნებლადაა საჭირო და არა ამ სახელმწიფოების გასაკონტროლებლად (საბოლოო ჯამში კი – მსოფლიოს გასაკონტროლებლად), რომ ამერიკის მიერ მსოფლიოს სხვადასხვა წერტილებში ინიცირებული რევოლუციები და გაუთავებელი ომები, რასაც მილიონობით უდანაშაულო ადამიანი ეწირება, დიქტატორული რეჟიმების დამშობას და ამ დაბეჩავებული ხალხებისთვის საოცნებო „დასავლური“ ყაიღის დემოკრატიის დამყარებას ემსახურება და არა – ამერიკის ინტერესებს, როდესაც ავღანეთში შერონის წარმოებისთვის ხელშეწყობა, მისი 40-ჯერ (ორმოცჯერ!) ზრდა 15 წელიწადში, თურმე, ამერიკის ხელისუფლების მხრიდან ადგილობრივ მოსახლეობაზე ზრუნვითაა განპირობებული, როდესაც გჯერა დაყრილი ხმების, რომ 2008 წლის აგვისტოში სააკაშვილმა ყურად არ ილო აშშ-ის მითითებები და მისი ნების საწინააღმდეგოდ წამოიწყო პროვოკაციული საბრძოლო მოქმედებები სამაზაბლოში (და ამერიკაც, ასეთ თავგასულ პრეზიდენტებს ჩამოგდების ან ლიკვიდაციის ნაცვლად, 4.5 მილიარდით ასაჩუქრებს ომის შეწყვეტისთანავე), როდესაც დასავლეთის მიერ ჩვენთვის „რეკომენდებულ“, ანუ ნაბრძანებ, ერის გამხრწნელ და გადასაშენებელ, ქვეყნის დამაქცევარი კანონების (კერძოდ, პედერასტ-ლესბოსელების გასამრავლებლად ხელშეწყობი, ყველას ვერც ჩამოთვლი) მიღებას ორივე ხელის აწევით მხარს უჭერ, ხოლო რუსეთში მიღებულ ჩვენთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან კანონებს კი უგულვებლყოფ, არ ამჩნევ, როდესაც მაჰმადიანურ თურქეთს ამჯობინებ მართლმადიდებელ რუსეთს, ეს უკვე პოლიტიკურ სიმახინჯემდე მისული მოურჩენელი ავადმყოფობაა და ამით, ცისკარიშვილის გარდა, სამწუხაროდ, ე.წ. პოლიტიკური ელიტის უმრავლესობაცაა დაავადებული!

ნიკა ლეჟავა

დავით სლარიძე: მე მგონია, რომ ჩვენს უნიკალურ ხელოვნანს რეჟო ბაბრიძეს უნდა ვახსენებოდეთ თავისი „მარიონეტების“ გასტროლებს საქართველოს ეკონომიკის თავის გააყოფოს

„საქართველოს რესპუბლიკაში“ გამოქვეყნებულ ინტერვიუში „პოლიტიკურმა პრობლემებმა ეკონომიკა არ უნდა დაამუხრუჭოს“. ბატონი დავით სლარიძე ლაპარაკობდა ჩვენს ქვეყანაში დამკვიდრებული ისეთი პრაქტიკის არაეფექტიანობაზე, როცა პოლიტიკა ფარავს ეკონომიკას. დღეს ამ პრობლემას და მისი მოწესრიგების საკითხებს კვლავ ვუბრუნდებით. ჩვენი რესპონდენტი კვლავ დავით სლარიძეა.

— **უპირველეს ყოვლისა, მოდი, განვსაზღვროთ, რა პრობლემის წინაშე დგას საქართველო და ქართველი ხალხი?**

— რახან ევროპისკენ ვისწრაფვით, უნდა ვიცოდეთ ისიც, რომ ევროკავშირის ქვეყნების მთლიანი შიდა პროდუქტის საშუალო მაჩვენებელი ერთ სულ მოსახლეზე 25 ათასი ევროა, საქართველოში 3000 დოლარიც კი არ არის. აქედან გამომდინარე, უნდა გავაცნობიეროთ, რომ ევროპა იმ 25 ათასიდან ხუთ ათასს ჩვენ არ გვინილადებს და თავად დარჩენილი 20 ათასი ევროთი არ დაკმაყოფილდება.

მაშასადამე, ჩვენი კეთილდღეობა ჩვენვე უნდა შევქმნათ, უნდა ვანარმოოთ ისეთი პროდუქცია, რომელიც ევროკავშირის ბაზარზე კონკურენტუნარიანი და მოთხოვნადი იქნება. ეს კი დაკავშირებულია ახალ სამუშაო ადგილებთან და იმ ინიციატივებთან, რომლებსაც ინვესტიციებს ვუნდობთ.

ცნობილია, რომ თუ საქართველოს ეკონომიკის დარგებში ყოველწლიურად ერთი მილიარდი დოლარის ინვესტიცია არ ჩაიდო, მაშინ ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკის მოცულობა არ გაიზარდება, 4-5 პროცენტისი ზრდა, რაზეც ახლა გვაქვს აღებული კურსი, ვერ შექმნის იმ რაოდენობით ახალ სამუშაო ადგილებს, რომლებიც გადაგვიწყვეტს საერთო პრობლემას.

ამ დღემის წინაშე ვდგავართ. — **არის რაიმე წინამძღვრები, რომ თქვენს მიერ დასახელებული 4-5 პროცენტით ზრდა 10 პროცენტად იქცეს?**

— ამ კითხვაზე პასუხის გასაცემად ზოგიერთ ციფრობრივ მონაცემს მოვიშველიებ. საგარეო ეკონომიკური ვაჭრობის საერთო მაჩვენებელი ბოლო წლებში 11 მილიარდი აშშ დოლარია, მანამდე გაცილებით ნაკლები გვექონდა, ახლა უკვე მივალნიეთ ამ დონეს. ექსპორტ-იმპორტის ამ მონაცემში ყველაზე ცუდია უარყოფითი სალდო, რომელიც 7 მილიარდს უდრის, ანუ — 2 მილიარდის ღირებულების პროდუქციას ვყიდით, 9 მილიარდისა — შემოგვაქვს. ეს ციფრები თქვენი მკითხველებისთვის ადვილად გასაგებია რომ გახდეს, განვიმარტავთ, რომ ჩვენი ჯიბეებიდან ამოღებული 9 მილიარდი ამ საქმით დაკავებული ბიზნესორგანიზაციებმა თუ ცალკეულმა პირებმა გადარიცხეს საზღვარგარეთ და იქიდან შემოიტანეს 2 მილიარდის პროდუქცია, რომელიც სჭირდება საქართველოს მოსახლეობას.

საქართველოს უმსხვილესი სავაჭრო პარტნიორები არიან: თურქეთი, აზერბაიჯანი, რუსეთი, უკრაინა და შემდეგ

— ევროპის ქვეყნები.

ე.ი. ყბადაღებული ინვესტიციის უმეტესი ნაწილი გავიტანეთ საზღვრებს გარეთ, მოვიხმარეთ კი მხოლოდ 2 მილიარდი, ანუ ვიზარაღეთ 7 მილიარდი ამერიკული დოლარი.

აქედან გამომდინარე, დგება საკითხი: რა არის ის პროდუქცია, რომელსაც შევქმნით და რომელზეც სტაბილური მოთხოვნილება იქნება გარე ბაზარზე? — **ბრენდი?**

— **ბრენდები!** გვექონდა ასეთი ბრენდები და დღესაც არსებობს. ჯერ კიდევ არსებობს.

ჩვენ კარგა ხანია, გამოვედით იმ ძილბურანიდან, როცა გვეგონა, რომ „ბორჯომი“ გადაარჩინდა ჩვენს ეკონომიკას და უბრუნველყოფდა ჩვენს კეთილდღეობას.

„ბორჯომი“, რა თქმა უნდა, არ გადაგვარჩენს, მაგრამ იგი იყო ბრენდი. ბორჯომისნაირი და, ეგებ, უკეთესი მინერალური წყალი მსოფლიოში, უთუოდ, არსებობს. მაგრამ სწორედ ამ ბრენდმა მყარად დაიმკვიდრა ადგილი არა მარტო პოსტსაბჭოთა სივრცეში, არამედ ევროპის ქვეყნებშიც კი.

თავის დროზე, როცა „ბორჯომის“ ქარხანა წელიწადში 400 მილიონ

ბოთლს ჩამოასხამდა (დღეში ერთ მილიონს), ეს ამ ბრენდის საყოველთაო ხელმისაწვდომობისა და ფართოდ გავრცელების მაჩვენებელი იყო.

გვექონდა სხვა ბრენდიც — ქართული ჩაი, რომელიც სრულად აკმაყოფილებდა უზარმაზარ საბჭოთა კავშირს.

ქართული ღვინო — „ხვანჭყარა“, „წინადალი“, „გურჯაანი“ და ა.შ. — ესეც ბრენდი და პიარი. ეს ყველაფერი ახლემბურად შესაფუთია და მისატანია დანიშნულებისამებრ.

სოფლის მეურნეობის პროდუქციის სხვა პრობლემებს გადავხედოთ.

სურათი ასეთია: სულ წყვილი 500 მილიონი დოლარის საქონელს, რომელსაც ჩვენი ეკონომიკის ამ დარგში ვანარმოებთ. ამ რაოდენობაში განსაკუთრებული ადგილი დაიკავა თხილმა. ესეც ბრენდი გახდა. უცხოელებმა სერიოზული ინვესტიციები ჩადეს ამ კულტურაში და რეალიზაციამ დაახლოებით 100 მილიონს მიაღწია.

სამწუხაროდ, ტრადიციულ საექსპორტო პროდუქციაში (ხილი, ჩაი, ციტრუსი) პრობლემები დარჩა.

რით შეიძლება ვუშველოთ?

თავის დროზე კახეთში შექმენით აგროსამრეწველო კომპლექსი, რომელიც პერსპექტივაში უფრო მსხვილ, რესპუბლიკურ გაერთიანებად, თუნდაც, სააქციო საზოგადოების ფორმით უნდა ჩამოყალიბებულიყო „აგროექსპორტის“ სახელწოდებით. ეს გაერთიანება უბრუნველყოფდა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მიღებას, მისთვის სასაქონლო სახის მიცემას და საერთაშორისო ბაზარზე გატანას.

გეტყვი, რომ დღეს მსოფლიოში სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გასაჭირი არ არის. ევროკავშირის ქვეყნებში, მაგალითად, თავიანთი სოფლის მეურნეობის 250 მილიარდი ევროთი სუბსიდირებენ, შედეგად შესაბამისი აქვთ. ამათ ბაზარზე ჩვენი პროდუქციის შეტანას ძალიან დიდი ძალისხმევა სჭირდება. მათ შორის ისეთ მსხვილ კომპანიებს, რომლებიც მეღვინეობით არიან დაკავებული. ამიტომ, თუ ქვეყანაში გვექნებოდა ისეთი სოლიდური სტრუქტურა, როგორსაც ჩვენ ვთვაზობდით, იგი მაღალპროფესიულ დონეზე თავს გაართმევდა ამ პრობლემას და, ეგებ, დაძლია კიდევ საგარეო ვაჭრობის ის უარყოფითი სალდო, რომელზეც უკვე მიგანიშნეთ.

ამ შემთხვევაში „ბორჯომთან“ ერთად გავიტანდით „ნაბელაგასაც“, „ლალიძის წყლებსაც“, „ხვანჭყარასაც“, „საფერავსაც“ და კონიაკ „სარაჯიშვილსაც“, რომლებიც საერთაშორისო ბაზარზე თავიანთ ნიშას დაიმკვიდრებდა.

ეს სოლიდური სახელმწიფოებრივი მზრუნველობის შედეგად იქნებოდა შესაძლებელი: გაიზრდებოდა წარმოება და ბიუჯეტში შემოსავალიც.

— **ბრენდების პრობლემა და ცუდი უთუოდ საჭიროა. ხომ გახსოვთ, როგორ დაიმკვიდრა „პეპსი კოლა“ ადგილი ისეთ ბიზნესში, როცა „კოკა კოლა“ მთელ მსოფლიოს იყო მოდებული: „ახალგაზრდობა ირჩევს „პეპსის“ იმდროინდელი სლოგანია.“**

— საერთაშორისო ბაზარზე ბრენდების დამკვიდრების უამრავი ხერხი არსებობს. მინახია, მაგალითად, ევროპის ბევრ ქვეყანაში როგორ წვალობს ჩილიე ლი მეღვინე თავისი საქონლის დასამკვიდრებლად, რა ღონისძიებებს არ ახორციელებენ — ბაზრობები, ფესტივალები და ა.შ. საქართველოს ძალიან კარგი პრაქტიკა ჰქონდა სხვადასხვა ქვეყნებში ქართული კულტურის დღეების ჩატარების, მათ შორის, აღმოსავლეთ ევროპაშიც. რა გვიშლის ხელს, რომ გავიხსენოთ ეს გამოცდილება და ახალი თაობის მოქალაქეებს, რომლებიც თანამედროვე ევროპის წამყვანი ძალაა, გავაცნოთ ქართული კულტურისა და ხელოვნების ნიმუშები, მეურნეობრიობის სფეროში ჩვენი წარმატებები და, თუნდაც, ის ბრენდები, რომლებიც თავი მოგვაქვს.

ხანძრის შედეგად დაზარალებული საქართველოს პალატი

ელიზაბას ბაზრობაზე ხანძრის შედეგად დაზარალებულები საკუთარ მალაზიებში შეუშვეს. საზოგადოებრივის ინფორმაციით, ისინი ზარალის დათვლას ცდილობენ. ბაზრობის დირექტორ გოჩა ხეცურიანის თქმით, იგი შეხვედბა მერიის წარმომადგენლებს და მათგან მოისმენს შემოთავაზებას, რა კუთხით შეუძლიათ 30-მდე დაზარალებული ადამიანის დახმარება.

ელიზაბას ბაზრობაზე ხანძრის შედეგად დაზარალებულები დედაქალაქის მერიის მოადგილეებს შეხვდნენ. როგორც შეხვედრის დასრულების შემდეგ, ირაკლი ლეჭინაძემ ფურნალისტებთან საუბრისას განაცხადა, თავდაპირველად დაზარალებულთა მონაცემთა ბაზები, ზიანის მოცულობა უნდა დაზუსტდეს.

„ჩვენ გვექონდა საკმაოდ საქმიანი შეხვედრა. პირველი, რაზეც შევთანხმდით, არის ის, რომ უნდა დაზუსტდეს დაზარალებულთა მონაცემთა ბაზები, ზიანის მოცულობა და იმ საქონლის მოცულობა, რომელიც განადგურდა, ან დაზიანდა. ამის შემდგომ, განვახორციელებთ შუამდგომლობას საბანკო სექტორთან, რადგან ბევრ მათგანს აქვს სასესხო ვალდებულება სხვადასხვა ბანკთან, ისევე როგორც სხვა შემთხვევებშიც, მოხდება გარკვეულწილად ფიქრი ამ სესხების რესტრუქტურაზაციაზე. შემოსავლების სამსახურმა თავის მხრივ განაცხადა, რომ დაზიანებულ საქონელზე საგადასახადო ვალდებულებების ჩამოწერა მოხდება და ამ კომუნიკაციაში ბუნებრივია, ჩვენ აქტიურად ჩართული ვიქნებით. რაც შეეხება სხვა დანარჩენ საკითხებს, კონკრეტული ნაბიჯები მათი საჭიროებებიდან და მოთხოვნებიდან გამომდინარე გვეცოდინება მას შემდეგ, რაც გვექნება შედარებით უფრო სრული სურათი ხანძრის შედეგად დაზიანებული, თუ განადგურებული საქონლის მოცულობის შესახებ“, — აღნიშნა ირაკლი ლეჭინაძემ.

როგორი იქნება მზანე ქალაქი?

თბილისის მერი დავით ნარმანია, მოადგილე ირაკლი ლეჭინაძესთან ერთად, „მზანე ქალაქის სამოქმედო გეგმის“ საბოლოო სამუშაო ვერსიას გაეცნო. სამუშაო შეხვედრის ფარგლებში, საუბარი პრიორიტეტულ ღონისძიებებსა და მათი განხორციელების გზებს შეეხო. ჩატარდა პრეზენტაცია და მოეწყო დისკუსია.

აღნიშნულ სამოქმედო გეგმაზე მუშაობა ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (EBRD) დაფინანსებით მიმდინარეობს, რომლის ფარგლებში, ქალაქ თბილისისთვის, „მზანე ქალაქის სამოქმედო გეგმის“ (GCAP) შემუშავების მიზნით, ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკმა თბილისის მერიასთან ერთად დაიქირავა საკონსულტაციო კომპანიები „EMPRESS“ და „ENVIROS“. სამოქმედო გეგმა აერთიანებს ქალაქის სტრატეგიულ მიმართულებებსა და პრიორიტეტულ ღონისძიებებს, რომელთა დაგეგმვაში ჩართული იყო სხვადასხვა დაინტერესებული მხარე. „მზანე ქალაქის სამოქმედო გეგმაზე“ მუშაობა 2016 წლის ნოემბრიდან მიმდინარეობს.

საქონლში და უნივერსიტეტში სწავლის დროს მონაწილე და წარჩინებული კომპანიების იყო, არასდროს არ აცდებდა გაკვეთილებს, კრებებსა თუ ღონისძიებებს და შინ მობრუნდებულ-გაზუბრებულ ტექსტებს უწყველად ბოლომდე ასმენინებდა თანაკურსელებს.

თითქოსდა მოკრძალებულ-მოჩინებულ **ფიქრის** ჩინოვნიკს თურმე ონის სახალხო თეატრის წარმოდგენებში მონაწილეობდა. რასაკვირველია, როგორცაჲ შესაბამისის მისცემდნენ, ალბათ, კარგად გამოსდიოდა რევოლუციისა და ომის პერიოდის იატაკქვეშა კომპაგვირული, მგზნებარე ათეისტი ქალიშვილების განსახიერება.

და, რაც სცენაზე გამოუვიდა, ცხოვრებაში გამოადგა. ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის გააქტიურებას უმაღლესად მისცა და თანადგომა გამოუცხადა სამშობლოსა და ერის რუსული უღლისგან გათავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის მსურველმა სტუდენტობამ. თავდაპირველად, მათთან იყო უნივერსიტეტული ფიქრიაც. და, როცა სტუდენტების მცირე ნაწილმა თავი შორს დაიჭირა „უტოპიური ფაციფუცისა და ხმაურისაგან“, მათი თანამოაზრე-თანამოსაქმე შეიქნა.

ფიქრია ჩინოვნიკმა, მგზნებარე კომპაგვირულებთან ერთად, ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის წინამძღოლების – ზვიად გამსახურდიასა და მერაბ კოსტავას იდეოლოგიის შეურიგებელი მონაწილეობა გამოაცხადდა. პავლიკ მოროზოვის იდეური შთამომავალ-ნაშრომები, გამძვინვარებულები ადანაშაულდებდნენ და ბრალს სდებდნენ გულანთებულ მამულიშვილ ახალგაზრდებს სამშობლოსა და ერის სიყვარულში, თავისუფლებასა და დამოუკიდებლობის მოთხოვნაში. მარქსიზმ-ლენინიზმის მოძღვრებასა და იდეებს ნაზიარებ-ჩაჭიდებულ ფიქრისა, ვერაფრად წარმოედგინა ქართველების ქვეყნის საბჭოური „მშური და მარადიული ოჯახიდან“ გამოყოფა; არ შეეძლო, შერიგებოდა ქართველების დამოუკიდებლად არსებობას, აზრისა და სურვილების ხმაამალია გამოთქმის მოწოდებებს. ამიტომაც არ აკლდებოდა განმათავისუფლებელი მოძრაობის საწინააღმდეგე გამართულ პარტიულ-კომპაგვირულ შეკრებებსა და თავყრილობებს.

ელიზაბარ ჯაფელიძე: „ფიქრია ჩინოვნიკმა, ნაციონალურ ზეგნულ უარესნი. თავი პოლიტიკოსად მიაჩნია. ამ ქალს ძალიან კარგად ვიცნობ, ეროვნულ მოძრაობაში იყო და თავს ზვიად გამსახურდიას მხარდამჭერად აცხადებდა. მერე გააყვია მოლაღაღებებს და ქუჩაში გააპკოიდა-გამოპკოიდა“ („ახალი თაობა“, 2015 წ. №244).

„მსახიობობასთან“ ერთად, „საქვეყნო საქმეებს შეჭიდებულს“, „ეშურნალისტის“ ნიჭი და უნარიც აღმოაჩნდა, მით უფრო „ბასრად უჭრიდა კალამი“ და მეტიც რაღაც იყო საჭირო. რაღაცნაირად მიდგა-მოდგა და რომელიღაცა შერეაზნაობა, მეტად უფერულ-უღიმილამო და უშიშარამო „გაზეთი“ დააარსა. ამიტომაც იყო, რომ მერე კომუნისტური საქართველოს აღსასრულის მოახლოებით თავზარდაცემულმა არნახული კოცონი ააბურბურა.

საბედნიეროდ, არაფერი გამოუვიდათ კრემლის დირექტივებისა და ბრძანება-დავლებების დანაშაულებრივად შემსრულებელ არსებებს. მართალი ქართველების უდიდესმა ნაწილმა 1990 წლის 28 ოქტომბრის თავისუფალსა და კანონიერ არჩევნებში ხმა ქვეყნის თავისუფლებასა და დამოუკიდებლობას მისცა.

მაგრამ, ვერ იგუეს და არ დაცხრნენ დამარცხებული მოლაღაღებები. კრემლისა და თეთრი სახლის მსხვერპლ-თავან ფულგადანობები და ნაქვებულ-ამხედრებულები, მოსვენებას არ აძლევდნენ კანონიერ პრეზიდენტსა და მთავრობას. ბოლო არ უჩანდა მეამბოხეთა საპროტესტო აქციებსა და მიტინგებს, „შემშილობებსა“ და ყველაწარმო ანტიანთავებობა კმედებებს.

ფიქრია ჩინოვნიკმა განაწყნებულ წითელ ნომენკლატურასა და „ინტელიგენციასთან“ იყო მიკედლებული და გარე შავი ძალებით გამაგრებული მოლაღაღე მეამბოხეების ანტიქართულ მოთხოვნას – კანონიერი და ეროვნული ხელისუფლების გადადგომას უჭერდა მხარს.

ელიზაბარ ჯაფელიძე: „კარგად მახსოვს უნივერსიტეტის ბაღში მის მიერ დადებული პირობა. ძალიან მინტერესებს, რატომ არ შეასრულა დანაპირები. განაცხადა, თუ საქართველოში შევარდნაქე ჩამოვა, უნივერსიტეტის ბაღში თავს დავინჯავო. შევარდნაქე ჩამოვიდა, მაგრამ ჩინოვნიკს თავი არ დაუნჯავს“.

სული მართლაც ტკბილია, ყველას როდი ძალუძს შეპირებულის შესრულება. ესეც არ იყოს, წითლებს მიმხრობილს, ნამდვილად აღარ აწყობდა იაფფასიან-პროვინციული ნამოძახილების გახსენება. კანონიერებისა და ქვეყნარტების ჩამქოლველ-ჩამწინხველი, უკვე მხოლოდ საკუთარი ცხოვრებისეულ-სამსახურებრივი კარიერის მოწყობასა და შექმნაზე ფიქრობდა. სიმართლეს ზურგშეცეულია მაშინღა იგრძნო შეება და დაშორება, როცა ქვეყნისა და ერის გამყიდველებმა, რუსი სალდაფონების დახმარებით, სამხედრო გადატრიალება რომ მოაწყვეს, კანონიერი პრეზიდენტი ქვეყნიდან რომ გადაიყვანა.

კანონიერი ხელისუფლებისგან თავდახსნის, ალბათ, მართლა სჯეროდა შევარდნაძისგან ქვეყნის უმოკლეს დროში კრიზისიდან გამოყვანისა და „მილიონი სამუშაო ადგილის შექმნით“ დასაქმებული ადამიანებისგან „აღმშენებლობის“ დაწყებისა; აქაურობის, კავკასიის, „შევიცარიად გადაქცევისა“. თუმცა, მალევე მიხვდა, რომ ყველაფერი „მოქვეყნის“ პოლიტიკური ფანდი იყო. სწორედ მაშინ მოხდა, რომ შესანიშნავი პოეტის რეზო ამასუკელისგან შეუმცდარად „**ბატ ტასიქოვ**“ („ილორი“, 2016 წ. №390) სახელშერქმეული ფიქრია ჩინოვნიკმა, და-

მთლად ზეგნულ ნასული ფიქრის... თანას, „მრჩეველი“

ვით გამყრელიძესთან მივიდა და მისი პარტიის „ახალი მემარჯვენეების“ წევრი გახდა, იქიდან კი პარლამენტში წამოსკუბდა და „კანონმდებლად“ მოგვევლინა.

პარლამენტში „კანონმდებლობისა“ „მემარჯვენეები“ იმპულსურ სააკაშვილსა და მის თანაგუნდელებს „კრიჭაში ედგნენ და შეუბრალებლად ამხედდნენ“ მათ ყველანაირ ქმედებებს. სინამდვილეში, საბოლოოდ მიანც „ნაციონალურ“ თანამოაზრე-თანამოსაქმეებად ჩამოყალიბდნენ. თუმცა, ის კი გაითამაშეს, რომ სხვა ოპოზიციურ პარტიებთან ერთად პარლამენტში შესვლაზე უარი თქვეს და საჯაროდ დაჭრეს დეპუტატების მანდატები. ყველაფრის მიუხედავად, „მემარჯვენეებს“ საზოგადოება „ნაციონალური მოძრაობის“ ფილიალად და ერთიან შემადგენელ ნაწილად თვლიდა.

ზურაბ ბიჭვანი: „მემარჯვენეები განთქმული არიან არჩევნების გაყიდვით“ („ილორი“, 2013 წ. №239).

არა გვგონია, ბატონ ბიჭვანას გაზეთიდან დაუფიქრებლად წამოეხროლო ასეთი სერიოზული და დამაფიქრებელ-დამაეჭვებელი პარტი. უცნაურად თავშეკავებულმა „მარადიულმა ოპოზიციონერებმა“ საეჭვოდ იყურეს. ალბათ, მათი პარტიისთვის სააკაშვილისგან ნაფეშქაშებმა მილიონმა ლარმა თუ დაახვეინათ და დადუმდნენ...

2012 წლის საპარლამენტო არჩევნების ჩატარებამდე „მემარჯვენეთა“ ლიდერმა წარუმატებლობის შემთხვევაში პოლიტიკიდან წასვლის განცხადება გააკეთა. ალბათ, გულმა თუ უგრძნო გარდაუვალი ხელის მოცარვა. ამჯერად, ბატონი გამყრელიძე სიტყვის შემსრულებელი გამოდგა.

ლიდერის გარეშე დარჩენილმა „მემარჯვენეებმა“ წინამძღოლობა ყოველთვის „მართალსა და პრინციპულს, კანონის მორჩილს, მიუმხრობელსა და ლამის უშეცდომოს“, ყოფილ „არტისტსა და ეშურნალისტს“ ფიქრია ჩინოვნიკს მიანდეს. პარტიის ახალმა წინამძღოლმა წინამორბედს ქართული პოლიტიკის რაინდი უწოდა.

მას შემდეგ, ფიქრია ჩინოვნიკმა ტრადიციულად „შეუვალის“ „მოკვლეების ფხიზლად დამკვირვებლისა და კრიტიკულად შემფასებლის“ პოზიციაში გახლდათ და დროადრო საინფორმაციო საშუალებებიდან „საფუძვლიანად გაანალიზებული“ მოსაზრებებითა და შენიშვნებით „კენწლავდა და სუსხავდა“ მისთვის მიუღებელი

„მოკვლეების“ საქმიანობას. „მარადიული ოპოზიციონერის“ წოდებასა და მარკას გაფრთხილება და დაცვა-გამართლება სჭირდებოდა.

ფიქრობთ და ალბათ, ასეც არის, რომ ყველა მისი ხასიათ-თვისებების გულმოდგინედ „აწონ-დანონამ“, მრავალგზის „დაფიქრებულმა გაანალიზებამ“, ნაირგვარ ფილტრებში წვრილმანებადმდე „გაფილტვრამ“ გადაანწყვეტინა „პრეზიდენტად“ დანიშნულ გიორგი მარგველაშვილს, პოლიტიკურ საკითხებში მრჩეველად სიმართლისა და კანონის, ხალხის ნების შეგნებულ-გამიზნულად დანაშაულებრივად უარყოფელი ფიქრია ჩინოვნიკის აყვანა.

ასე ნავიდა 2015 წლის ოქტომბრიდან მთლად ზევით. ასე გაიარა ხიფათიანი, ძნელად დასაძლველი გზა, სააკაშვილის უამრავი ცოდვა-დანაშაულის შემსწრე ავლარის შუშის გუმბათიან რეზიდენციამდე, დღეს „მრჩეველად“ მოვლილმა, ქართული პოლიტიკის „მშვენებამ“ და საერთოდ, მსოფლიოს პოლიტიკური მოვლენების „მჩხრეკელმა“ პერსონამ.

ელიზაბარ ჯაფელიძე: „ახლა, მარგველაშვილს გამოვყვამდე ქვეყნის მხსენლად“ („ახალი თაობა“, 2015 წ. №244).

შეუმცდარად ამოიცნო ბატონმა ელიზაბარამ „მრჩეველი“ ფიქრისა ძირითადი ფუნქცია-დანიშნულება. საერთაშორისო თუ შინაურ პოლიტიკურ მოვლენა-საკითხებში „სიღრმისეული წვდომებით, ყველანაირი ნიუანს-წვრილმანების მრავალგზის განხილვითა და შეჯგურება-განალიზებით ამოხსნილი ყველა ახალწარმოქმნილი საკითხის ოპერატიული მიწოდებით“, ალბათ, ხშირად იმის „ქვეყნის პირველი პირისგან“ მრავალგზის შექებასა და სამადლობელს.

ასე იპოვა „ფსიქოლოგიის დოქტორმა“ და ქვეყნის „პირველმა პირმა“ პოლიტიკურ საკითხებში „უბადლო მრჩეველი“, სხვასთან ვერავისთან შესადარებელ-გასატოლებელი, ქართული პოლიტიკის „თვალისმომჭრელი გამონათება“ ფიქრია ჩინოვნიკი, ზუსტად ისეთი, როგორც უბრალოდ და გასაგებად არის ნათქვამი – ფერი ფერსაო...

ჯოჯობითური ცხრანწიანი პერიოდის დასრულების მერე, პრეზიდენტის ახალ სამყოფლად, დედაქალაქის ცენტრში მდებარე ნაგებობა გამოცხადდა. ბატონი მარგველაშვილის პრეზიდენტად დანიშვნისას დასახლებული ნაგებობის სარეკონსტრუქციო სამუშაოების იყო, მთავრდებოდა. მანამდე, „პრეზიდენტს“ ავლარის სასახლეში მოუწევდა საქმიანობა. თუმცა სამუშაოების დასრულების შემდეგ ქვეყნის „პირველმა პირმა“ თავი შორს დაიჭირა და მამაცი მეციხოვნესავით შუშის გუმბათის ქვეშ იყუჯა. და დღემდე, ხელისუფლებისა და საზოგადოების მრავალგზის მოწოდება-მოთხოვნის მიუხედავად, იქიდან ფეხს არ იცვლის.

აი, სულ ზემოთ წასული ფიქრია „მრჩეველი“ კი უფრო „სწორ გზას“ დაადგა და პრესით გადამწყვიტა „უწმოდ და უაზროდ აყაყანებული“ მასის ჩაჩუმება: „**პრეზიდენტის რეზიდენციის საკითხი დახურულია და არ განიხილება. დაარსებული ვარ, შემდგომი პრეზიდენტებიც ამ სასახლეში გააგრძელებენ მოღვაწეობას**“ („რეზონანსი“, 2015 წ.).

ასე, ხელის ერთი დაკვრით, ხმის გაღებისა და წინააღმდეგობის შანსი აღარ დაგვიტოვა და „გონზე მოგვიყვანა“ არამკითხე ქართველები ექს „არტისტმა“ და „მრჩეველმა“.

თავს ზემოთ ძალა არა გვაქვს, რამენაირად უნდა შევეგუოთ და დავმორჩილდეთ „მრჩევლის“ ფოლადნარევი ხმით დატატანებულს. მაგრამ, მანამდე კიდევ ერთი „სისულელე“ გვინდა ვთქვათ ამის თაობაზე და მერე, კონტესტს აღარავინ დაეცნავთ. **ფიქრია ჩინოვნიკისგან პრეზიდენტის მუდმივ რეზიდენციად ავლარის სასახლის „დამტკიცება“ და მარგველაშვილის იქიდან ცოცხალი თავით ფეხმოუცვლელობა, სააკაშვილის „დაბრუნებისა და კვლავ გამორველკაცობისთვის“ ხომ არ მზადდება? ალბათ, მას თუ უნახავენ იქაურობას ქვეყნის „პირველი პირი“, ფიქრია და მთელი იქაური „კამანდა“...**

ვერაფერს ვიტყვით, ერთის გარდა. ამით ყველამ სადმე მოიძიონ უცხო სიტყვათა ლექსიკონი და ბევრჯერ ნაიკითხონ იქ მოძებნილი სიტყვის „უტოპიის“ განმარტება!!!

...ფიქრია ჩინოვნიკი: „ზვიად გამსახურდიას ოპოზიციაში ვიყავი და მოუწოდებელი შეცდომა დაგუშვით ყველა იმ ადამიანმა, ვინც იმ პროცესებში ემონაწილეობდით“. (სპარკი, 2007 წ.)

თურმე, რამდენი წლის მერე უკვებია თითზე, ნაციონალურ უარეს „მონანიებულს“!

გელა ჯიღაური

ერს თავისი ისტორია იცავს

ფირნიში „სამეგრელოს მოედანი“ არაპრობლემა გადაჭრეს!

ისტორიის ფესვებია, მისი სიმაღლეც, სიდიდეც, ღირსებაც აქედან იწყება. ერს თავისი ისტორია იცავს და ვინც პატივს არ მიაგებს წარსულს, წინაპრებს – კვდება.

ფაზისი რომ დღევანდელ ფოთში იყო, ჰეროდოტემ და სტრაბონმაც ზუსტად მიანიშნეს – ქალაქი ზღვას, ტბასა და მდინარეს შორის. მაგრამ არ იფერებს მავანი: ხან – ვანიო, ხანაც – არქეოპოლისი, ხან – ბათუმი, გონიო... რუსები ამტკიცებენ, სოჭი იყო (კიდევ კარგი, ქართული ქალაქია), მაგრამ ვერ გაგვიგია, ჩვენ რა მოგვივიდა, ფოთელებს? მაინცდამაინც იმ 1%-იან საექვობას რომ ვენდობით – ფოთი არ იყო ფაზისი, და ამას ყოფილი ხელმძღვანელი მუშაკებიც იზიარებენ, მავანთა ხათრით თუ სხვა მიზეზით ან შურით. სხვამ როგორ დაგვასწროო ისტორიული სახელის მინიჭების მოთხოვნა. ისტორია რომც არ გქონდეს, უნდა გამოიგონო, ასე ირჯებიან ჩვენი მეზობლები.

კოლხურ-ფაზისური კვალის ნაშლა კარგა ხანია დაიწყო ფოთში. ჯერ „ფაზისის“ აკადემიის შენობა (სამხატვრო გალერეა პარკში) დაიწეს და გაანადგურეს. მედვას ძეგლი სადღაც გაქრა. ცნობილი მოგზაურის ტიმ სევერინის ექსპედიციის – „არგონავტების ნაკვალევზე“, პატივსაცემად საზღვაო ვაგზალთან აგებული „არგოს“ ტიპის შენობა დაანგრეს. ალბათ, გახსოვთ ქალაქის შემოსასვლელში ოქროს საწმისის ემბლემა, ისიც გააქრეს და მარტივად მიაწერეს – ფოთი. შემდეგ ვიღაც, რახან ფოთი არააო ფაზისი, უფრო შორს წავიდა, და დაიჩემა – იგი არც სამეგრელოს ნაწილიაო – არადა, ვინ გაგვიყო, – იგი ხომ სრულიად საქართველოს

სამეგრელოს მოედანი

კუთვნილება – ოდიოვან ევრაზიის პორტო-ფოსტი. ამდენი შესავალი იმიტომ დაგვიჭირდა, რომ შემდგომმა მოვლენებმა ეს დაადასტურა.

გასული საუკუნის 90-იან წლებში, როცა ქვეყანა არეული იყო და სულიერებისთვის არავის ეცალა, მაშინდელი ქალაქის მერის, ამჟამად „ფაზისის“ საერო-სამეცნიერო აკადემიის პრეზიდენტის ნუგზარ ნადარაიას ინიციატივით სამეგრელოს ისტორიულ მოედანზე დიდი ხელოვანის ელგუჯა ამაშუკელის უკვდავი ქმნილება – საქართველოს ზნეობრივი გმირის, ცოტნე დადიანის მონუმენტური ქანდაკება დაიდგა და შეგვახსენა მაღალი, ღვთაებრივი, ზნეობრივი ღირებულებები, კაცთმოყვარეობა, სამშობლოსა და მეგობრისთვის თავგანწირვა, სიმამაცე. მასსოვს, ისეთი ამბავი ატყეს, გეგონებოდა ყაენის ძეგლს დგამდნენ. ეს დიდებული ძეგლი და ისტორიული ფირნიში, „სამეგრელოს მოედანი“, მავანს დღემდე არ ასვენებს. ძეგლს ვერაფერი მოუხერხეს, მაგრამ

წარწერას ლამის ათვერ დააჯახეს მანქანა (სავარაუდოდ, სატვირთო), ბოლოს გადაჭრეს და რიონში გადაადგეს. რატომ, რისთვის? ამის განჯა მკითხველისთვის მიგვინდია. სამწუხაროდ, ზოგისთვის კიდევ – ფირნიში „სამეგრელოს მოედანი“ უბრალო წარწერაა და სხვა არაფერი. ასე მარტივად. მაგრამ მის უკან ხომ დიდი წარსული დგას, ისტორია შენი ჯიშის და ჯილაგის, რომელიც გახსენებს იმას, რომ კოლხური ენა – მეგრული ენა, როგორც ქართულის წინარე ენა სამყაროს საიდუმლოებებს ინახავს დასაბამიდან. წაიკითხეთ დიდი ივანე ჯავახიშვილის ნარკვევები, გაეცანით ბერძნულ-რომაულ წყაროებს, სადაც გასაგებად წერია, რომ კოლხეთი მსოფლიო ცივილიზაციის სათავეა, უძველესია ენით, დამწერლობით, კულტურით, ფულის ნიშნებით (კოლხური თეთრი), ლითონწარმოებით და ა. შ.

რაც შეეხება, ფოთში სამეგრელოს მოედანს, ეს სახელწოდება შემორჩენილია მე-18 საუკუნის უნიკალურ რუკაზე, რუ-

სებმაც კი არ წაშალეს ეს კვალი. მოედნისთვის სახელწოდების მინიჭების ცერემონიაზე ცნობილმა მესაქონლეებმა კვარაცხელიებმა აქედან აჭარის განთავისუფლებისათვის ომში მიმავალ რუსის ჯარს 300 ხარკამეჩი გადასცეს. რუსებმა თურქები განდევნეს საქართველოს ძირძველი მიწიდან. სხვა საკითხია მისი სტრატეგიული ინტერესები საქართველოსა და მთლიანად ამიერკავკასიაში, მაგრამ შენი ქვეყნის განთავისუფლებისათვის განეული ამბავი არ უნდა დავუკარგოთ. ამ ფონზე გაუგებარია, რა მიზანს ისახავს ისტორიის უარყოფა, მით უფრო აქლპარაკი არაა მოედნისათვის რუსული სახელწოდების მინიჭებაზე, რაც საკმარისად იყო, თუნდაც ფოთში.

მეგრელთმომულებოა არახალია, ერთდროს იგი აყვანილი იყო სახელმწიფო პოლიტიკის რანგში. ცხადია, მსგავს მოვლენებთან არა გვაქვს საქმე, მაგრამ მერკანტილური მიზნები, კუთხურობა და სიძულვილი აშკარაა. ამის ჩამდენი ან უგუნური მოკეთება ან ჩასაფრებული მტერი. რატომ, როდემდის?

ერი, რომელიც წარსულს იგინეებს, კვდება. წარსულის უგულვებელყოფის მაგალითები სხვაგანაც ბევრია: კულტურის, სულიერების სიმბოლოების, ძეგლების გადატან-გადმოტანის და აფეთქების და ა. შ.

შესაბამისმა სამსახურებმა მეტი სიფხიზლე უნდა გამოიჩინონ და ამ „უბრალო“ ფირნიშის მიღმა დაინახონ სამეგრელო თავისი დიდი წარსულით, დღევანდელითა და მომავლით, რომელიც, როგორც დიდი ილია იტყოდა, იყო, არის და იქნება საქართველოს ხერხემალი.

ზურაბ აბრალაშვილი, „სა“ ს.კ. კორ.

„აღამიანი გასაჭირში“

ზუგდიდში მარტოხელა მოსუსებზე ზრუნავენ

ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის სოფლებში დაიწყო ახალი პროექტის, „ხანდაზმულებზე მზრუნველი მობილური ჯგუფის“, განხორციელება. სპეციალური ავტომანქანა, რომელიც აღჭურვილია სარეცხი მანქანით, ჰიგიენური და თავის მოვლის საშუალებებით, ასევე საოჯახო და სასოფლო-სამეურნეო ინვენტარით, პროექტით მოსარგებლე ხანდაზმულებს ეწვევა.

სამიზნე ჯგუფს ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრები ის მარტოხელა მოსუცები წარმოადგენენ, რომელთაც არა აქვთ ფიზიკური და ეკონომიკური საშუალება, მოინესრიგონ საცხოვრებელი გარემო-პირობები.

„ახალი პროექტი არასამთავრობოების მხარდაჭერით კეთდება. ისინი პროექტს აფინანსებდნენ 18 ათასი ლარით, ჩვენ კი 6 ათას ლარამდე თანადაფინანსებით შემოვდით. ვემსახურებით 30 ბენეფიციარს“, – ამბობს ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის გამგებელი ლაშა გოგია.

გამგეობის სოციალური დაცვის სამსახურის უფროსის გოგი რევიას განცხადებით, პირველ ეტაპზე წინასწარ ადგილზე მისვლის პრინციპით შეიქმნა 30 ხანდაზმული და 4 000 ლარად შეიძინეს მიკროავტობუსი, რომლის აღჭურვაშიც სხვადასხვა ორ-

განიზაციამ თუ კერძო პირმა უსასყიდლოდ მიიღო მონაწილეობა.

პროექტის ფარგლებში ჩამოყალიბდა სამედიცინო სფეროს წარმომადგენელთა, დამლაგებელთა და ახალგაზრდა მოხალისეთა მობილური ჯგუფები, რომლებიც მარტოხელა მოსუცებს მოუწესრიგებენ საცხოვრებელ გარემოს, კარ-მიდამოს, იზრუნებენ მათ ჯანმრთელობასა და ჰიგიენური ნორმების დაცვაზე.

პროექტს მუნიციპალიტეტის გამგეობა ახორციელებს ჩვეუური ორგანიზაციის „აღამიანი გასაჭირში“ (PIN) მხარდაჭერით. ის დაფინანსებულია ევროკავშირის მიერ.

„ეს იქნება ავტომობილი, რომელშიც იქნება დამონტაჟებული სარეცხი მანქანა, ასევე სამეურნეო საჭიროებებისთვის სხვადასხვა ტექნიკური აღჭურვილობა, რაც მისცემს მათ საშუალებას გაიუმჯობესონ თავიანთი საცხოვრებელი პირობები“, – ამბობს პროექტის ხელმძღვანელი ნანა ყურაშვილი.

„ხანდაზმულებზე მზრუნველი მობილური ჯგუფის“ ხანგრძლივობა 7 თვეა, თუმცა, როგორც გამგებელმა ლაშა გოგიამ განაცხადა, მას მომავალში გამგეობა გააგრძელებს.

თამარ ზანთარია

ეკოლოგიური კატასტროფა შავ ზღვაში

„დედფინების ჩაოღენობა ყოველწლიურად მხირდება“

2017 წლის 19 მარტიდან 26 ივნისის ჩათვლით, რუსეთის სანაპირო ზოლზე 167 მკვდარი დედფინი იქნა ნაპოვნი, – ამის შესახებ ინფორმაციას კრასნოდარის პროკურატურა ავრცელებს.

ბოლო 2 თვის განმავლობაში 68 დედფინი დაიღუპა ნოვოროსიისკი-ტუაფსეს სანაპირო ზოლზე, ბოლო 1 თვეში კი 4 შემთხვევა ოკუპირებულ აფხაზეთში დაფიქსირდა. ძუძუმწოვრების სიკვდილიანობის გახშირებულ შემთხვევებთან დაკავშირებით რუსეთის გარემოს დაცვის პროკურატურამ გამოძიება დაიწყო და მიზეზები დგინდება.

როგორც ოკუპირებული აფხაზეთის ენ. ეკოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორი რომან დბარი განმარტავს, „ოკუპირებული აფხაზეთის სანაპირო ზოლზე ყოველწლიურად, საშუალოდ 10-15 დედფინი იღუპება. სიკვდილიანობის მიზეზი შეიძლება, რამდენიმე იყოს, მათ შორის დაავადებები, წყლის დაბინძურების მაღალი მაჩვენებელი და ა. შ. მაგრამ ყველაზე მთავარი ბრაკონიერობაა. დედფინები ისიცუბიან ძირითადად მეთევზეების ბადეებში. ბრაკონიერებაში კამბალას დასაჭერად იყენებენ 188 მილიმეტრიან / ან მმ ბადეებს, რაშიც დედფინებიც ებმებიან და თავის დასხნას ვერ ახერხებენ“.

დბარის ინფორმაციით, შავ ზღვაში სამი სახეობის დედფინი ბინადრობს, მათი საერთო რაოდენობა დღეის მდგომარეობით 100 ათასამდეა და ყოველწლიურად მცირდება.

არადა, ჩვენმა ელჩმა სომ უცნაური შეკითხვა მისცა. რატომ უნდა დაედო ინგლისს ზავი გერმანიასთან, როდესაც იგი მასთან ომობს! თუ გერმანელები ბრიტანეთთან ომის დამატებით კიდევ რუსეთსაც დაესხნენ თავს? ჩვეულებრივი ადამიანის თვალსაზრისით მისი შეკითხვა არის შეურაცხყოფა და უტაქტობის მწვერვალი. მაგრამ ლორდი დენი არ აღშფოთებულა და არც გაკვირვებია, და უპასუხებს არსებითად. იმიტომ, რომ დიპლომატიასა და პოლიტიკაში არ არის უნამუსობა და მუხანათობა, არამედ არის ინტერესები და მათი მიღწევის ხერხები. ჩვენთვის კი ივან მაისკის შეკითხვა ბევრ რამეს ნიშნავს, სომ კარგები არიან მოკავშირეები, რომლებსაც შეიძლება მისცე შეკითხვა, სომ არ აპირებენ ისინი რუსეთ-გერმანიის ომის დაწყების პირველ დღეს დადონ პიტილერთან ზავი და ამით დარჩნენ განზე ბრძოლიდან...

ინგლისელების პასუხი მიღებულია, ხოლო რომ დაუჯერო პოლიტიკოსების სიტყვებს დოკუმენტური დადასტურების გარეშე, არ შეიძლება. ეს მხოლოდ გორბაჩოვს, ეს მხოლოდ ელჩის შეუძლიათ დაუჯერონ დასავლეთის პოლიტიკოსების სიტყვებს და იფიქრონ, რომ დაპირება – არ გააფართოონ ნატო აღმოსავლეთისკენ – საკმარისია. რომ ეს გაფართოება არ მოხდეს. სტალინი უფრო ჭკვიანი იყო და არავის უბრალო სიტყვებს არ უჯერებდა. სტალინს სჭირდებოდა გარანტიები. სტალინს სჭირდებოდა ხელშეკრულებები. მას სჭირდებოდა მიიღოს დიდი ბრიტანეთის წერილობითი გარანტიები, რომ იგი იბრძოლებს სსრ კავშირის მხარეს პიტლერის წინააღმდეგ.

1941 წლის 22 ივნისს ლონდონიდან მოსკოვში შემოდის შეკითხვაც სსრ კავშირში სამხედრო მისიის გამოგზავნის შესახებ (დიდი ბრიტანეთის ელჩის მეთაურობით). მიაქციეთ ყურადღება ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობათა „სითბოს“: ინგლისის ელჩმა ომის წინ დატოვა მოსკოვი, რაც ყველა დროში უკმაყოფილების დემონსტრაცია იყო. სსრ კავშირში ბრიტანეთის ელჩი უნდა ყოფილიყო მოსკოვში, და არა ლონდონში. მაგრამ 1941 წლის 22 ივნისს ს. კრიპსი ზის თავის საკუთარ დელეგატივში, რაც ჩვენთვის ლონდონის საბჭოთა პოლიტიკით უკმაყოფილების თვალსაჩინო დადასტურებაა. ახლა ელჩი ბრუნდება ბრიტანელ სამხედროებთან ერთად – 1941 წლის 27 ივნისს ბრიტანეთის სამხედრო და ეკონომიკური მისია ბრიტანეთის ელჩის ს. კრიპსის, გენერალ-ლეიტენანტ მ. მაკფარლანის და კონტრ-ადმირალ გ. მაილის მეთაურობით ჩამოვიდა მოსკოვში. სანამ გადავიდოდეთ მაშინ მომხდარი მოვლენების არსზე, ჩვენს მესხიერებაში დავაფიქსიროთ ამ (და მომდევნო) მოლაპარაკებათა ამოცანები: სტალინს სჭირდება კონკრეტული შეთანხმებანი, რომლებიც ასახულია კონკრეტულ დოკუმენტებში, და საცხებით კონკრეტული დახმარება საქმით. ინგლისელებს უნდათ გააჩიანურონ დრო, ხელი არ მოაწირონ შეთანხმებებს და არ გაუზავონ არანაირი თავისი ჯარები ნაცისტებთან რეალურ ბრძოლაში. ახლა კი – მოლაპარაკებების მაგიდასთან...

ბრიტანეთის დელეგაციას საგარეო საქმეთა მინისტრი ვიქსი უნდა მოლოტოვი ღებულობდა. ინგლისელები არნამუხებდნენ სსრ კავშირს თავიანთი სიმპათიისა და დახმარების მზადყოფნის შესახებ, მაგრამ არანაირი კონკრეტული წინადადება მათ არ წამოუყენებიათ. საბჭოთა კავშირი სთავაზობდა დახმარებას – შეეჩერებინა გერმანელთა შემოტევა პეტსამოსა და მურმანსკის რაიონში და ამისთვის გამოეყენებინა ბრიტანეთის ფლოტი. პასუხად – ზოგადი სიტყვები. მოლოტოვი ამბობს, რომ გერმანიის მთელი ავიაცია აღმოსავლეთ ფრონტზეა, შეიძლება მკვეთრად გავაძლიეროთ ინგლისელთა თავდასხმები საფრანგეთზე და ამით უკან დავნიოთ მათი ავიაცია. ვინც ისტორია იცის, იცის, რომ არაფერი ამაგვარი არ გაკეთებულა. უფრო მეტიც, ელჩმა კრიპსმა განაცხადა, რომ პოლიტიკური შეთანხმებისთვის „დრო ჯერ არ მომწიფებულა, ვინაიდან საკმაოდ ბლომად დაგროვდა წარსულიდან ურთიერთუნდობლობა“. კრიპსთან და ინგლისელ სამხედროებთან ყოველდღიურ საუბრებს არაფერი მოაქვს. ბლანტი, თხევადი ჭუჭყი. ლიმილი, ლიმილი, ლიმილი – და არაფერი კონკრეტული.

1941 წლის 30 ივნისი: „ერთადერთი სურვილი, როგორც ბრიტანეთის მთავრობისა, ისე თავად მაკფარლანისა, აგრეთვე დელეგაციის ყველა წევრისა – არის დახმარება საბჭოთა კავშირს ყველა შესაძლო საშუალებით“. როდესაც მოლოტოვი გადადის კონკრეტულ საკითხებზე, პასუხად გაისმის: „ინგლისის გენერალურ შტაბს არ შეუძლია წავიდეს ამ ოპერაციის განხორციელებაზე, როდესაც დეტალები მისთვის უცნობია“. რა დეტალებია საჭირო? „... აეროდრომების რაოდენობა და განლაგება, ამ აეროდრომების ჰაერსაწინააღმდეგო თავდასხმა, დათვალეირების წარმოების შესაძლებლობა, სანავიგაციო ბაზების არსებობა, სამხედრო ხომალდების დაცვა ნავსადგურებში, მაღალი ხარისხის ბენზინითა და ზეთით მომარაგება, რადიომონწყობილობა დაჯდომისათვის და რადიოპულენგატორები“.

28 ივნისს სსრ კავშირის ელჩი მაისკი ხვდება ლონ-

ნიკოლაი სტალინი

ცილდაწამებული გენერალისიმუსი

ვიხსენებთ ერთად

დონში საავიაციო მრეწველობის მინისტრს ბივერბრუტს. მინისტრი ამბობს, რომ დიდ ბრიტანეთს შეეძლო არა მხოლოდ გაეძლიერებინა დაბომბვა და თავისი ფლოტის ნაწილი გაეგზავნა მურმანსკის რაიონში, არამედ გადაეხსნა დესანტებიც საფრანგეთის სანაპიროზე. 1941 წლის 29 ივნისს, როდესაც მიიღო საბჭოთა ელჩის დეპუტე ბივერბრუტის სიტყვების შესახებ, მოლოტოვი მოსკოვში ბრიტანეთის დელეგაციას ეუბნება, რომ ასეთი წინადადება „საბჭოთა მთავრობას მიაჩნია სწორი და აქტუალური“. საპასუხოდ ინგლისის ელჩი ამბობს, რომ გადაწყვეტილება სსრ კავშირისთვის კონკრეტული დახმარების შესახებ უკვე მიღებულია და რომ მან იცის თავისი მთავრობის განზრახვის შესახებ მოახდინოს გადასხმა საფრანგეთში.

ესე იგი საკითხი შეეხება უკვე მიღებული გადაწყვეტილების რეალიზაციის ხერხს. თუ როგორ „შეასრულებენ კონკრეტულად“ ამ გადაწყვეტილებას ინგლისელები, ჩვენ კიდევ დავინახავთ.

ერთ-ერთი საკითხი, რომლებსაც განიხილავდნენ მაშინ სსრ კავშირისა და დიდი ბრიტანეთის წარმომადგენლები ლონდონსა და მოსკოვში, იყო საკითხი საჭირო დარტყმების მიყენების შესახებ საფრანგეთში აღმოსავლეთის ფრონტიდან გერმანული ავიაციის უკან დახვევის მიზნით. იმ ტრაგიკულ დღეებში, როდესაც გერმანიის ავიაცია მთლიანად იყო გაბატონებული ჰერმონი, ეს საკითხი უკიდურესად მნიშვნელოვანი იყო. ინგლისელები გვირდებოდნენ, მაგრამ არაფერი არ ხდებოდა.

1941 წლის 2 ივლისს მოლოტოვი კვლავ ხვდება ელჩ კრიპსს. სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ამბობს, რომ დღემდე არც ინგლისური ცნობებით, არც სხვა ფაქტებით არ შეინიშნება ბრიტანეთის სამხედრო ძალების მოქმედების გაძლიერება გერმანიის წინააღმდეგ. საპასუხოდ „კრიპსმა დაიწყო მსჯელობა, რომ ოპერაციის შესაძლებლობანი ახლა ექსპერტებმა უნდა განიხილონ, რაც ამჟამად არ არის დამოკიდებული ტექნიკურ გადაწყვეტილებებზე“. ინგლისელი დიპლომატი კვლავ ადასტურებს ლამაზ შესწავლილ ფრაზას – პოლიტიკური გადაწყვეტილება – დავეხმაროთ სსრ კავშირს – უკვე მიღებულია, საქმე ახლა ფაქტობრივ შესრულებაშია. რაზეც თანდათან მოთმინებადაკარგული მოლაპარაკებები ამბობს, რომ სხვადასხვა ტექნიკური მოლაპარაკებები ძალიან ჭიანჭურდება და რომ ისინი საერთოდ არ შეიძლება ხდებოდეს დაუს-

რულებლად“. რომ დაგეგმილი ერთობლივი ოპერაცია მურმანსკთან, რაზეც ინგლისელები თითქოს დათანხმდნენ, უკვე ჩაშლის საფრთხის წინაშეა. 3 ივლისს სტალინი გამოდის რადიოთი თავისი სახელგანთქმული სიტყვით, რომელიც იწყებოდა სიტყვებით „მეგობო და დებო“. 4 ივლისს ელჩი მაისკი ხვდება ინგლისის საგარეო საქმეთა სამინისტროს მეთაურს სერ იდენს. „იდენი დიდი თანაგრძობით და აღფრთოვანებითაც კი საუბრობს სტალინის სიტყვაზე. ეს განსაკუთრებული ხაზგასმით ლაპარაკობდა იმ ხაზის მკაფიობასა და სიმტკიცეზე, რომელიც სტალინიმ მისცა ჩვენს ხალხს ომის საკითხში. ესაა ომი მერყეობის, კომპრომისების გარეშე, გერმანიის კრახამდე“. იდენის სიხარული შეიძლება გაიგო – სტალინიმა თქვა, რომ პიტლერთან არანაირი სამშვიდობო ვარიანტი არ შეიძლება. ეს ნიშნავს, რომ რუსეთი და გერმანია იბრძოლებენ. თავად ინგლისელებს კი შეუძლიათ კვლავ გააგრძელონ „თამაში“. ამიტომ სერ იდენი არცერთ სიტყვას არ ამბობს საბჭოთა კავშირისთვის კონკრეტულ დახმარებაზე. ლიმილი, თანაგრძობა და აღფრთოვანებაც კი „რუსების მამაცობის“ გამო იგრძნობოდა ყველგან ინგლისელების გამოსვლებში. მაგრამ რა ხიერი აქვს ამ სიტყვებს? 1941 წლის 5 ივლისს მოლოტოვი კვლავ ხვდება კრიპსს მოსკოვში – და კვლავ ისმენს უამრავ ზოგად ფრაზას. კრიპსის აზრით, საქმეს წინ წასწევს საბჭოთა სამხედროების დელეგაციის გაგზავნა ლონდონში. როდესაც კითხულობ ბრიტანულ დიპლომატებთან საუბრების სტენოგრამებს, თავს იჭერ იმ აზრზე, რომ ინგლისის საფრთხურთო კლუბებს სრულიად არასწორი სახელწოდებები აქვთ. რისი „არსენალი“ და „ჩელი“ – ინგლისის ყველა კლუბს უნდა ერქვას „დინამო“. იმიტომაც, რომ იმას, რასაც ბრიტანელი დიპლომატები აკეთებენ, სხვას ვერაფერს უწოდებ, თუ არა „დინამო“.

ინგლისელი სამხედროები მოსკოვში არიან, ჩვენს სამხედროები – ლონდონში. გავიდა ორი კვირა პიტლერის აგრესიის დაწყებიდან, დახმარება კი ინგლისის მხრიდან – არანაირი. 1941 წლის 8 ივლისს სტალინი ლებულოვს ჩერჩილის გზავნილს, რომელშიც ჩვენთვის საინტერესო მხოლოდ ერთი ფრაზა შეიძლება იყოს: „ჩვენ აქ ყველას ძალიან გვიხარია, რომ რუსული არმიები უნევენ ძლიერ, მამაცურ და ვაჟკაცურ წინააღმდეგობას ნაცისტების სრულიად არაპროვოცირებულ და დაუნდობელ შემოჭრას“. ეს იმ საკითხთან დაკავშირებით, რომ სტალინი აპირებდა თავს დასხმონა საბჭოთა მშვიდობისმოყვარე პიტლერს და ის უბრალოდ იძულებული იყო თავი დაეცვა – დღეს სომ სწორედ ასე განმარტავენ იმ დღეების მოვლენებს მწერლები და ისტორიკოსები, რომლებიც ცხოვრობენ ლონდონში ან სადაც დასავლეთზე ლოცულობენ. როგორც ვხედავთ, სერ უინსტონი წერს სრულიად სხვა რამეს. თავის გზავნილში ის ამბობს ინგლისური ავიაციის თავდასხმების შესახებ გერმანიაზე და ინგლისელების მზადების შესახებ „სერიოზული ოპერაციისთვის“ არქტიკაში. რა გინდა ამ შემთხვევაში, რომ შენიშნო? სსრ კავშირის ხელმძღვანელობასაც უხარია, რომ წითელი არმია იბრძვის თავგანწირვით, მაგრამ ბრიტანეთის პრემიერის წერილში ერთი კონკრეტული სიტყვაც არაა ხელშეკრულების დადების შესახებ, რომელიც დაავალდებულებდა რუსეთსა და ინგლისს დახმარებოდნენ ერთმანეთს პიტლერის წინააღმდეგ. ბრიტანეთის დელეგაცია მზადა განიხილოს „დეტალები“ წლების განმავლობაში. საცხებით ცხადია, რომ ინგლისელები არაფრის გაკეთებას არ აპირებენ, მათ განზრახული აქვთ, როგორც ეტყობა, ელოდონ მოვლენათა განვითარებას. ეს ესმის სტალინს და 1941 წლის 8 ივლისს თავისთან იწვევს ბრიტანეთის ელჩს, რათა დაელაპარაკოს „გულწლად“. იოსებ ბესარიონის ძე ლაპარაკობს მკაცრად და პირდაპირ: „საბჭოთა მთავრობას შეექმნა ცუდი შეთხვედრება გაურკვეველი პოზიციის გამო, რომელიც ინგლისის მთავრობამ დაიკავა. საბჭოთა მთავრობას ჰგონია, რომ დიდ ბრიტანეთს არ სურს დაუკავშირდეს საბჭოთა კავშირს რაიმე შეთანხმებით“. დიპლომატიურ საუბრებში ასე პირდაპირ სწორად არ ელაპარაკებინა თანამოსაუბრეს, მაგრამ სტალინს არ გააჩნია არჩევანი. ახლა სენტრეტენტის დრო არაა. სსრ კავშირი ებრძვის პიტლერს უმძიმეს სიტუაციაში და ამ დროს არა აქვს არანაირი გარანტია, რომ მალე არ დარჩება მასთან ბრძოლაში მარტო.

ბრიტანული დიპლომატიური სკოლა, ალბათ, საუკეთესოა მსოფლიოში. მოტყუებისა და ვერაგობის ტრადიციები, გამრავლებული არც ერთხელ არნაგებულ ომზე. აი, ახლაც ელჩმა კრიპსმა განუცხადა სტალინს, რომ მოლოტოვთან საუბრის დროს მისი ნათქვამი არ ნიშნავდა უარის თქმას შეთანხმებებზე საერთოდ. ჩვენ, განაცხადა კრიპსმა, არ გვინდა დადოთ შეთანხმება საერთოდ, „სანამ ერთად არ გავივლით ამ უამარავარსებელი ეკონომიკური და სამხედრო თანამშრომლობის პერიოდს, უკანასკნელი წლების ისტორია არასასურველს ხდის სასწრაფო, მოუფიქრებელ, უმაღლეს გამოცხვარ თანამშრომლობას“. პასუხად სტალინიმა გამოთქვა გაოცება კრიპსის განცხადებასთან დაკავშირებით თითქოსდა ნაჩქარევი და უსწრაფესი შეთანხმების შესახებ.

თარგმანი
ზურაბ ლომიძე

(ბაზრქაშა მენაბე)

საქართველოს პარლამენტი

საქართველოს პარლამენტი

რუსმა ოკუპანტებმა გორის რაიონის სოფელ ბერშუეთში საოკუპაციო ხაზი გადმოსწიეს. ადგილობრივების ინფორმაციით, სამხედროებმა ე.წ. საზღვრის აღმნიშვნელი ახალი ბანერი გუშინ დადგეს. შედეგად კი ადგილობრივებმა დაახლოებით 10 ჰექტარი მიწის ნაკვეთი დაკარგეს.

მოგვიანებით სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურმა ასეთი განცხადება გაავრცელა:

„გორის რაიონის სოფ. ბერშუეთის მიმართულებით არსებულ საოკუპაციო ხაზზე უკანონოდ დამონტაჟებული ე.წ. საზღვრის აღმნიშვნელი ბანერის შედეგად, რამდენიმე ადგილობრივი მცხოვრებლის სასოფლო-სამეურნეო საგარეულო ნაწილობრივ ოკუპაციის ხაზს მიღმა მოექცა. აღნიშნული წარმოადგენს ე.წ. ბორდერიზაციის უკანონო პროცესის გაგრძელებას, რომელიც არა მარტო ზღუდავს ადგილობრივი მაცხოვრებლების ფუნდამენტურ უფლებებს, არამედ პირდაპირპროპორციულად აზიანებს უსაფრთხოების გარემოს ადგილზე. აღნიშნული საკითხი განსახილველად აუცილებლად დადგება 11 ივლისს ჩანიშნულ ინციდენტების პრევენციისა და მათზე რეაგირების

ჯგუფის შეხვედრაზე სოფ. ერგნეთში“.

ვითარების გასარკვევად ადგილზე შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრის წარმომადგენელი ჩავიდა.

„საოკუპაციო ზოლის პერიმეტრზე, იმავე ტერიტორიაზე ადრე ხის ბოძები იყო დამონტაჟებული. ახლა, სწორედ, დეტალებში გასარკვევად, რეალურად ვითარებასთან გვაქვს საქმე და დამატებით არის თუ არა მიწებზე წვდომის შეზღუდვა - ადგილზე ჩემი წარმომადგენელი, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებისა და შსს-ს წარმომადგენლები არკვევენ და როგორც კი ეს ინფორმაცია გადაზუსტდება, ჩვენ მყისიერად გავაქტიურებთ ყველა იმ მექანიზმს, რაც არის ჩვენს ხელთ, რომ დავეხმაროთ ადგილობრივ მოსახლეობას“, - განაცხადა შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრმა ქეთევან ციხელაშვილმა.

ქეთევან ციხელაშვილის განმარტებით, ბერშუეთის მკვიდრნი ჩოლინდარაშვილები და ხოდულები ანალოგიური პრობლემის წინაშე გასული წლის აგვისტოში

აღმოჩნდნენ. მაშინ ოფიციალური თბილისის დიდი ძაღლისმეცის შედეგად საოკუპაციო ხაზს მიღმა მოქცეულ მიწებზე მოსავლის ნაწილის აღება მოხერხდა. სახელმწიფო მინისტრი იმედს იტოვებს, რომ ყველა ძაღლისმეცის მიზილებებით, მოსახლეობას პრობლემები არ შეექმნება.

„ჩვენ გვაქვს ყოველდღიური კომუნიკაცია ჩვენს პარტნიორებთან, მათ შორის უნენვის თანავამჯდომარეებთან და იმ ორგანიზაციებთან, რომლებიც ჩართულნი არიან საერთაშორისო დისკუსიებში. ჩვენთვის კრიტიკულად მნიშვნელოვანია, რომ ისინი იყვნენ ინფორმირებული

მათი მხარდაჭერის მობილიზებისთვის. ასეთი ქმედებები, არა მხოლოდ უსაფრთხოების გარემოს დაზარალებს და ქმნის უსაფრთხოების რისკებს, არამედ ძალიან სერიოზულ პოლიტიკურ პრობლემებს უქმნის ყოველდღიურებაში ადგილობრივ მოსახლეობას. აბსოლუტურად მიუღებელია ნებისმიერი ასეთი მოძრაობა, რომელსაც ჩვენ უკვე რეგულარულად ვხედავთ 2009 წლიდან მოყოლებული“, - განაცხადა ციხელაშვილმა.

საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია მომხდართ ალფოტოებზე:

„უკიდურესად აღმაშფოთებელი

ლია საოკუპაციო ხაზის გადმოსწივის კიდევ ერთი ფაქტი. იმედი გვაქვს, რომ საერთაშორისო თანამეგობრობა ფაქტს მყისიერად მისცემს იმ შეფასებას და იქნება გამომხატურება, რომელიც საქართველოს უფლებებს უზღვევს, რომელიც მთლიანობის ხელყოფის ნებისმიერი ფაქტი ძალიან მტკიცედ იქნას დაგმობილი. საქართველო გამოიყენებს ყველა იმ დიპლომატიურ საშუალებას, რომელიც მის ხელთ არსებობს, იმისთვის, რომ შეაჩეროს ეს მცოცავი ოკუპაცია“, - განაცხადა პრეზიდენტის მრჩეველმა თენგიზ ფხალაძემ.

დავით სალარიძე: მე გგონია, რომ ჩვენს უნიკალურ ხელოვნან რეზო გავრცელებს უნდა ვახსენებოდეთ თაპისი „გარეგნობის“ გასტროლუბს საქართველოს ეკონომიკის თაყვას გააყოლოს

(გაერთხე გავრცელებს) მე გგონია, რომ ჩვენს სახელოვან მწერალს, მხატვარს, სკულპტორს, სცენარისტსა და დრამატურგს რეზო გაბრიაძეს, რომელსაც აღიარებენ მოსკოვიდან დაწყებული, ევროპის გავლით ნიუ იორკამდე როგორც თანამედროვე კლასიკოსს, უნიკალურ ხელოვანს, უნდა ვახსენებოდეთ თავის გასტროლუბში, რომლებიც მის არაჩვეულებრივ მარიონეტების თეატრს არ აკლია, შლეიფად გაიყოლოს ჩვენი ეკონომიკის თემატ. რეზო გაბრიაძის „შემოქმედებით ბრენდს“ (თუ შეიძლება ასე ითქვას), გამოვიყენებდეთ ქართული ეკონომიკის პროპაგანდასთვის. როგორც ფორმით შეიძლება ამის გაკეთება, ამის გამოცდილება არსებობს, აღდგენა სჭირდება მხოლოდ.

ბატონი რეზო თვალსაჩინო მაგალითია. ამავე მიზნით შეიძლება გამოვიყენოთ სუხიშვილების ეროვნული ბალეტი, „ერისონი“, და სხვა რამდენიმე შემოქმედებითი კოლექტივი, რომელთა გასტროლუბს იმ ეკონომიკურ შემადგენელსაც დავურთავთ, რომელზეც ვლაპარაკობთ.

ხოლო რეზო გაბრიაძე იმ დონის შემოქმედია, რომელიც სადაც გინდა ჩავიდეს, ისეთი აურა აქვს, რომ ნებისმიერ ჩვენ ბრენდს გზას გაუკვალავს. ბრენდი თავისთავად, დამოუკიდებლად აღიარებას ძნელად პოუვებს.

რასან ხელოვნება ვახსენე, ერთ საკითხსაც შევხები. მე არ ვეკუთვნი იმ ადამიანების კრებულს, რომელიც უარყოფითად აფასებს საქართველოში მსოფლიო დონის მუსიკოს-შემსრულებელთა ჩამოყვანას. ახლანდელი კონცერტი გამართა კრისტინა აგილერამ, ახლა ველოდებით ელტონ ჯონსს და ა.შ.

ქართველი მსოფლიოში ამით შემოქმედებას უნდა იცნობდეს. მაგრამ ვერ დავე-

თანხმები იმ მოსაზრებას, რომ ამათი ჩამოყვანა საქართველოს პროპაგანდასაც ემსახურება. აი, ამისი აღარ მჯერა. ელტონ ჯონი ჩამოვს, გამართავს კონცერტს, მიიღებს პონორარს და ესაა მისი ფინანსური ინტერესი. სხვა არაფერი.

იმ ფულის, რომელიც აქ ასეთი მაღალი დონის კონცერტების გასამართავად გვეხარება, ჯობია, საზღვარგარეთ გავიყვანოთ ჩვენი ხელოვნების წარმომადგენლები, გავამართვინოთ წარმომადგენლები, რომლებსაც, ალბათ, სიამოვნებით დაესწრება მსოფლიო მსოფლიო, და მოვაყვით ის გამოფენები, წარვადგინოთ ის ეკონომიკური ნაწილი - ჩვენი მონეული სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის ნიმუშები, და სხვა, რათა დავანახოთ მსოფლიო მსოფლიოს, რომ მარტო მაღალი ხელოვნების პატრონები კი არ ვართ, არამედ მნიშვნელოვანი პროდუქციის წარმომებაც შეგვიძლია.

აი, ამ ნესით შეიძლება დავამკვიდროთ ჩვენი ბრენდები მსოფლიო ბაზარზე.

- როგორც გავიგე, აქცენტი მაინც სოფლის მეურნეობაზე კეთდება?

- საქართველოს შრომისუნარიანი მოსახლეობის 45 პროცენტი სოფლის მეურნეობაშია დასაქმებული, რომელიც მთელი ჩვენი ეკონომიკის მხოლოდ 9 პროცენტია. ეს ნიშნავს, რომ აუშოქმედებელი რჩება მნიშვნელოვანი პოტენციალი, ანუ ამ სფეროში დასაქმებულ ადამიანებს შეუძლიათ მინიმუმ ორჯერ ცხრა პროცენტი აწარმოონ.

პრობლემაა როგორ გაიყიდოს, რადგან როგორც ვთქვით, მსოფლიოში ამ პროდუქციის სიტყვა. სწორედ აქ უნდა თქვას თავისი სიტყვა „გარეგნობა“, რადგან ვერც ერთ ფერმერს, მეზღვსა თუ მევენახეს, რაგინდ მონდომებული იყოს, არ აქვს იმის შესაძლებლობა, რომ დაამყაროს

საჭირო კონტაქტები, უცხოელ რელიზატორებთან გააფორმოს აუცილებელი კონტაქტები და საზღვარგარეთის ქვეყნებში გასაყიდად ჩაიტანოს მონეული პროდუქცია.

ამას სახელმწიფოს ზრუნვა სჭირდება.

- იმის გასატანად, რაც გვაქვს?

- დიახ, რაც გვაქვს იმის. თორემ ბევრ რამეს ვერ ვანარმოებთ. მაგალითად, შაქარს, რომლის შემოსატანად შარშან 40 მილიონი დოლარი დავხარჯეთ.

- აბა, აგარის შაქრის კომბინატი რისი მაქნისია?

- აგარის ქარხანა აზერბაიჯანელმა ბიზნესმენებმა შეისყიდეს. საერთაშორისო ბაზარზე შაქრის გათავსებასთან დაკავშირებით, საქართველოში დამატებითი საწარმოს მოქმედება წამგებიანი გახდა და არ ამუშავებენ. თავის დროზე ქარხლის რაიონის სოფლის მეურნეობა ამ ქარხანაზე იყო ორიენტირებული - მოჰყავდათ შაქრის ქარხალი. ახლა გაჩნდა სხვა, გაცილებით იაფი პროდუქცია - სამხრეთ ამერიკული შაქრის ლერწამი, რომლის ხარისხიც, ალბათ, უმჯობესია და ამან გამოიწვია შაქრის ქარხლის მეურნეობების განადგურება, გამოუყენებელია ქარხნის ტექნიკური პოტენციალი.

- და დაუსაქმებელი დარჩა ხალხი.

- ეს - თავისთავად. მაგრამ ამ პრობლემას მოგვარების თავისი გზები აქვს... განვავარძოთ ბრენდების თემა, რომელიც (ბრენდი) ბიუჯეტის შემოსავლების გაზრდის ისეთ დარგსაც აქვს, როგორც ტურიზმი.

- კერძოდ?

- დღევანდელ მსოფლიოში მოსახლეობის ერთი მილიარდი მოგზაურობს. მათ შორის ყველაზე მეტი ჩინელია - 100 მილიონი ტურისტი. ამ რაოდენობიდან საქართველოში შემოდის 10-15 ათასი ჩინე-

ლი. ჩინეთში მოგესვენებათ, კომუნისტური წყობილება. მათთვის, რა თქმა უნდა, საინტერესოა იოსებ სტალინის იმ ერთადერთი მუზეუმის დათვალიერება, რომელიც საქართველოშია.

200 წლის წინათ გარდაიცვალა ნაპოლეონი, რომელმაც საფრანგეთში რევოლუციით დაიწყო და დიქტატურით დაამთავრა, მაგრამ რომელსაც დღეს პირდაპირ აღმერთებენ. ახალს არაფერს ვიტყვი, თუ შეგახსენებთ, რომ დღეს არც ერთი ტურისტი საფრანგეთიდან ისე არ წამოვა, მისი განსასვენებელი რომ არ მოინახულოს.

მეფიქვება, რომ ჩვენთან რამე ღირებულად და ხელშესახები გაკეთდა გორში სტალინის მუზეუმის მოსახსენებლად, ანუ საქართველოს ტურისტული პოტენციალის ამ მნიშვნელოვანი ობიექტის თანამედროვე მოთხოვნების დონეზე ასაბოქმედებლად.

კარგად მესმის, რომ ეკონომიკა პოლიტიკის გარეშე არ არსებობს, მაგრამ ეკონომიკა პოლიტიკას რომ გადააყოლო, ყოველად უფარგისი რამ არის. მასმედია, კი მინცადამაინც ასეთი პოლიტიკის საყვირად გვევლინება, რისი მონეულიც ჩვენ ყველანი ვართ და რაც ფრიად სამწუხაროა. ძირითადმა საკითხებმა, რომლებიც ეკონომიკასთან არის დაკავშირებული, მეორე პლანზე გადაინაცვლა და აუტირებული მოსახლეობაც ყოველნაირი ტყუილ-მართლის მოსმენითა და ცქერით არის გართული: ინტერესით კითხულობს პუბლიკაციებს რომელიმე სისხლის სამართლის საქმეზე რომელიმე ადვოკატმა როგორი ახალი ფოკუსი გადმოაგდო, ვიდრე იმ იშვიათ წერილებს, რომლებიც ეკონომიკის პრობლემებზე აქა-იქ მაინც იწერება.

დღევანდელი ეს ინტერვიუც, მე გგონია, ერთი შესვენება იქნება ჩვენი მკითხველი საზოგადოებისთვის, რომ ნუ გადადის თავის გონებას კრიმინალური ინფორმაციით. შესაბამისი დასკვნები გააკეთოს არა მარტო რიგითმა მკითხველმა, არამედ მრეწველობასა და სოფლის მეურნეობაში დასაქმებულმა მენარმეებმა და დიდმა ბიზნესმა, რომელსაც ქვეყანაში არსებულ რეალურ ვითარებაში ობიექტური გარკვევა სჭირდება.

ესაუბრა ბრამაზ სანავალიძე

© მკობრის წიგნი

სსოვლად სულს დარწეული...

დიდი ხანია, შეპარვით ვათვალისწინებ მომცრო კრებულს, რომელიც ჩემმა უფროსმა მეგობარმა, შესანიშნავმა ლიტერატორმა ზაალ ბოტკოველმა რედაქტორის უსახსოვრა. „რაც ერთხელ ცხოვლად სულს დააწნდების“, — ამგვარად დაუსათაურებია უამრავი პუბლიცისტური წერილისა და მოგონების წიგნი ზაალს. ერთი სული მაქვს, როდის გადავიკითხავ მინორულიც უნდა იყოს, სვედიანიც, რადგან წიგნის ყდაზე შემოდგომის შეწითლებულ-შეყვითლებული მოფარფარე ფოთლო აქვს მიხატული. მწერლის გემოვნებას ხომ ვენდობი და ვენდობი, მაგრამ სხვა ნოსტალგიური ფონი. ანდაც რატომ უნდა გაგვიკვირდეს, ოც წელს სულ ახალი გადაბეჭდული ჰქონდა ქართველ მწერალთა საკრებულოს წევრი რომ გახდა და დღემდე მუშაობს მწერალთა კავშირში. უამრავ კლასიკოსთან ჰქონია ყოველდღიური ურთიერთობა, მეგობრობა, საქმიანი შეხვედრა, მათი ერთგული და სულის მესაიდუმლეც გამხდარა. ვინ თუ არა ზაალმა ხომ იცის, რით სუნთქავდნენ ჩვენი ბუმბერაზები, რა საფიქრალ-სადარდელი ჰქონდათ, როგორ იქმნებოდა შედეგები. თავისი ლამაზი ქართულითა და მო-

გონებათა სკივრში ქვევით ხომ იმ დიდ საქმეს გააგებებდა, რაც ამ ხალხთან ურთიერთობის გამოზრუნება არის და, ბოლოს, დაადგა კიდეც თავი.

ახლა შეპარვით აღარ მჭირდება ამ ლამაზი წიგნის თვალისწინება, მეც მისასოვრა და სიამოვნებით ვკითხულობ ზოგ ნაცნობ და ზოგ უცნობ ისტორიებს, პუბლიცისტურ წერილებს, ზოგს ადრე გამოქვეყნებულს, ზოგს საგულდაგულოდ გადაწახულს.

საინტერესოა? მერედა, როგორ, აკი ამ კრებულის მთავარი რედაქტორიც ქალბატონი მაცყალა გონაშვილიც შეგვახსენებს წიგნის სარედაქტორო წინასიტყვაობაში — ზაალი, სამწუხაროდ, იმ ავადსახსენებელ ჟამსაც შეესწრო, როდესაც ქართული მწერლობა დედაცკლესიასთან, ქართულ უნივერსიტეტთან და სხვა უმნიშვნელოვანეს ეროვნულ ინსტიტუტებთან ერთად არნახული, გაუგონარი, სატანისტური ძალების შეტევების დამცირებისა და ქვევის სროლის სამიზნედ იქცაო. შეესწრო ერთია, დავეთანხმები ქალბატონ მაცყალას, და ხელამოღებულ ბრძოლა იმ მანქურთების

წინააღმდეგ მეორეა. ზაალ ბოტკოველს არასოდეს დაუხვევია უკან თავისი კალმით ჩვენი სულიერებისა და ეროვნული ინტერესების წინააღმდეგ მებრძოლ არაკაცებთან ბრძოლაში, არ ეპუებოდა და საკადრისს მიუზღავდა ყოველთვის. კრიტიკული პუბლიცისტური წერილების გვერდით „ცხოვლად სულს დარწეული“ ტკბილი მოგონებებისთვისაც მოუცლია, თავისი უფროსი კოლეგების წარმატებებისთვისაც თბილი წერილები მიუძღვნია და, მართლაც, მემატინესავით შემოუნახავს მომავალი თაობისათვის თავისზე ბევრად უფროსი თუ თანატოლი კალმოსნების ცხოვრების წუთები.

ჭაბუა ამირეჯიბი, რეზო ინანიშვილი, შოთა ნიშნიანიძე, ზაურ ბოლქვაძე, გიორგი გიგაური, თეიმურაზ ლანჩავა და მრავალი სხვა, ვისთანაც თავადაც მქონია სულ მცირე, მაგრამ დასამახსოვრებელი ურთიერთობები სულ სხვა სახით, სხვა სითბოთი დამანახავა ზაალ ბოტკოველმა. წიგნში უამრავი ფოტომასალაა...

სულ ახლახან საქართველოს მწერალთა კავშირის საუკუნოვანი იუბი-

ლე აღინიშნა, სწორედ სიმბოლური იყო, რომ ჩემს ბიბლიოთეკას იმ დღეს შეემატა ზაალის წიგნი, წიგნი, სადაც ქართველ მწერალთა მატინეა თავმოყრილი ლამაზი, ჯავარიანი ქართული და წერილი, სწორედ ისეთით, როგორც ზაალ ბოტკოველს ეკადრება.

ბაშუა ვაშაიძე

პოეტი

იხ სულაბერიძე პოეტი, უბრალოდ პოეტი. არც დიდი, არც პატარა და, საერთოდაც, სისულელეა შემოქმედთა ამგვარად დაყოფა. ლექსის მწერალი ან პოეტი, ანდა სულაც არაფერი. მორჩა და გაათავა.

ია სულაბერიძე პოეტი, პოეტი, რომელსაც აქვს საკუთარი მიკრო თუ მაკრო სამყარო, აქვს საკუთარი მსოფლგანცდა, გნებავთ, მსოფლაღქმა. კარგად აქვს გასიგრძელებული, რომ „ამაოება ამაოთა და ყოველივე ამაო არს“. და მიუხედავად ამისა, მისი პოეზია არაა შემგუბლის, კონფორმისტის პოეზია. უფრო პირიქით, ია სულაბერიძე მემბოხე, პროტესტანტული სულის მქონე შემოქმედი, რომლისთვისაც უცხოა გაჩუმება მაშინ, როდესაც მთელი ხმით უნდა იყვიროს და წმალამოღებული უნდა დადგეს სიკეთის, პატიოსნების, სათნოების წმიდათაწმიდა იდეალების დასაცავად. დიახ, ეს სუსტი და ნაზი პიროვნება უმალ ყანა დარკის თვისებებით იმოსება ხოლმე და გვერდში უდგება სამყაროს მარადიულ რაინდს — დონ კიხოტ ლანჩანელს და ხშირად მასთან ერთად იბრძვის ქარის წიქილების წინააღმდეგ.

„დონ კიხოტობას თუ გადაწყვეტ მაინც და მაინც, გზას არ გაუდგე, უბედურო, საწრისთან ერთად, ახლა სხვა დროა, კუჭის მონა გიმუხთლებს რაინდს, თუკი აკეთებ სისულელეს, აკეთე კენტად!“

ია სულაბერიძე მარტოხელა და მარტოსული რაინდია და ეს ცხადად აჩნია მის შემოქმედებას, მაგრამ ამ რაინდს არასოდეს არ ავიწყდება, რომ იგი, უპირველეს ყოვლისა, ქალია, ყველაზე სუსტი და უნაზე-

სი არსება ამქვეყნად, არ ავიწყდება იხიც, რომ მისი ძალა, მისი ზემოქმედების უნარი, სწორედ მის სისუსტეშია და ამის მშვენიერ დასტურს პოეტის სატრფიალო ლირიკა წარმოადგენს. ამ რკალის ლექსებშიც კი იგი საოცრად გულახდილი, საოცრად თამამია, მისთვის უცხოა პროვინციული ფსევდოკდემამოსილება და თავის გრძნობებს, თავის ვნებებსა თუ სათქმელს, ისეთი მომხიბვლელი პირდაპირობით გადმოგვცემს, რომ მოწმენი ვხედვით ჭეშმარიტი პოეზიის დაბადებისა.

„კი, ჩემი ჯვარიც მიზიდავს, კი, ჩემი ჯვარცმაც მომელის, თუმცა... ის ვაშლიც მიზიდავს, აკრძალულია რომელიც“.

ია სულაბერიძე პოეტი, პოეტი, რომელსაც წინ დიდი გზა აქვს გასავლელი, ნარეკლიანი და ხიფათით სავსე. ამ გზას იგი ნამდვილად გაივლის, რადგან მისი სტრიქონებისა არ იყოს, არასდროს დაბერდება და ღრმად მოხუცებულიც ყმანვილური ჟინითა და სურვილებით იქნება სავსე. პოეზია კი ხომ მარადიული გაზაფხულების ამბოხია, მარადიული სიცოცხლის ჟინისა და სურვილის ამბოხია, ამქვეყნიური წარმომავლობისა და არარაობის წინააღმდეგ მიმართული.

ღრმად მწამს, რომ ია სულაბერიძეს მთავარი სათქმელი ჯერ კიდევ წინა აქვს, მაგრამ ის, რაც დღესდღეობით შემოგვთავაზა, სრულ უფლებას მაძლევს განვაცხადო, რომ იგი ერთ-ერთი მშვენიერი ნატყვია იმ მრავალწახნაგოვანი და ვეება მთის ბროლისა, რასაც ქართული პოეზია ჰქვია.

2000

ომი კანთან

რბ გითხრათ, რით გაგახაროთ? ტყუილად გვგონია, რომ ეს რუსეთ-საქართველოს ომია, ტყუილად გვგონია, რომ ეს ომი პეკინის ოლიმპიადასთან ერთად დაიწყო და მის დამთავრებისთანავე დასრულდება.

ეს ომი კანისა და აბელის საბედისწერო ეპიზოდით დაიწყო და მას შემდეგ კეთილისა და ბოროტის შერევისა ჰქვია და კიდევ დიდხანს გაგრძელდება. დანებებით კი ამ სამი ათასი წლის წინათ დაიწყო, როცა პირველმა ქართველმა დაადგა ფეხი ამ კურთხეულ მინაზე. საქართველო, მაცხოვრებით ჯვარცმული ქვეყანა, არ დამარცხებულა, არც დამარცხდება.

მე მჯერა საქართველოს სულიერი მწყემსისა, რომელიც მტკიცედ აცხადებს, რომ საქართველო გაბრწყინდება. დიახაც, რომ გაბრწყინდება, ოღონდ, ილია მეორის თქმისა არ იყოს, ყველამ ერთად უნდა ვიბრძოლოთ, რათა, უპირველეს ყოვლისა, ჩვენს სულელებში და შემდეგ, ჩვენს გარშემო გადავარჩინოთ ჩვენი წილი საქართველო.

ომი კი გრძელდება...

2008

© იუნიკოს საგანძური

უახლოეს მომავალში სერთვისის ციხეზე მოეწყობა ტურიზმის განვითარებისთვის აუცილებელი ინფრასტრუქტურა. უძველეს ისტორიულ ძეგლამდე მისასვლელად ტურისტებს აღარ მოუწევთ მოუწესრიგებელი გზის გაგლა. მე-10-მე-14 საუკუნეებში აგებულ სერთვისის ციხეზე უკვე დაიწყო სარეაბილიტაციო სამუშაო, რომელიც ცხრა თვეს გასტანს და რომელსაც ტერმინში გამარჯვებული შპს „არქიტექსი“ ახორციელებს. ამ ეტაპზე ტერიტორია ინჟინდება ბალახისა და მიწისგან. ნომედ ადგილობრივი მცხოვრები კომპლექსს მშენებლობის დასაწყებად ამზადებს.

პროექტის მიხედვით, ციხის მიმდებარედ განთავსდება ავტოსადგომი. დაგეგმილია გამწვანებული კუთხის მოწყობა მოსასვენებელი სკამებით, გარე განათებითა და სველი ნერტილებით. მოწესრიგდება საფეხმავლო გზა კარიბჭემდე. სხვადასხვა მონაკვეთში ბეტონის საფარი ბუნებრივი ნატყვის ქვით მოიკირწყლება. მოხდება სერთვისის ციხის უნიკალური

უნიკალური ხერხვისი მთელი სიდიადით წარმოჩინდება

კარიბჭის რესტავრაცია/კონსერვაცია და მის მიმდებარედ არსებული შენობების რეაბილიტაცია. ერთ მათგანში განთავსდება საინფორმაციო ცენტრი, ხოლო მეორეში — ციხის ადმინისტრაცია.

შუა საუკუნეების ციხესიმაგრე სოფელ სერთვისში, მდინარეების ფარანისა და მტკვრის შესართავთან მდებარეობს. 2007 წლიდან ძველი ვარძიის მონასტერთან ერთად იუნესკოს მსოფლიო მემკვიდრეობის საცდელ სიაშია შეტანილი. ასპინძის მუნიციპალიტეტის გამგებლის ლევან ცაბაძის თქმით, მუნიციპალური განვითარების ყველა პროექტი ასპინძაში ტურიზმის განვითარებას ემსახურება.

სერთვისის ციხეზე ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა 1,55 მილიონი ლარი ჯდება. პროექტი მსოფლიო ბანკის დაფინანსებით რეგიონალური განვითარების მესამე პროექტის ფარგლებში ხორციელდება.

ბაია იველაშვილი

დაფასება

ზაზა ფაჩულიას საპატიო სიგელი დადამ რაიზარა...

თბილისის საჯარო ბიბლიოთეკაში საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს ორგანიზებით, განსაკუთრებული ღვაწლის მქონე დიასპორის წარმომადგენელთა დაჯილდოების პირველი ოფიციალური ცერემონია გაიმართა.

ნომინაციაში – „ქართული სპორტის პოპულარიზაციაში შეტანილი წვლილისთვის“ – გამარჯვებულნი ზაზა ფაჩულია გახდა. ჯილდო სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა მინისტრმა ტარიელ ხეჩიკაშვილმა ზაზა ფაჩულიას დედას მარინა კოდუას გადასცა.

ტარიელ ხეჩიკაშვილი: მოგესალმებით, ქალბატონებო და ბატონებო, ძვირფასო სტუმრებო!

საქართველოსთვის 2017 წელი სპორტული კუთხით უდავოდ გამორჩეულია: დიდ საერთაშორისო შეჯიბრებებს ვმასპინძლობთ, ქართველი სპორტსმენები თითქმის ყოველთვე გვახარებენ მსოფლიოს და ევროპის ჩემპიონატებზე მოგებულ ოქროს მედლებით, უამრავ წარმატებებს შორის კი უდავოდ გამორჩეულია ჩვენი სახელგანთქკალი კალათბურთელის, ეროვნული ნაკრების კაპიტნის ზაზა ფაჩულიას მიღწევა – ის NBA-ს ჩემპიონი გახდა!

წმინდა სპორტული კუთხით ეს უდიდესი ტრიუმფია – ამ ტიტულზე ყველა კალათბურთელი ოცნებობს და უნდა ვადიაროთ, რომ ზაზამ მოახერხა ის, რაც არაერთმა სახელოვანმა მოთამაშემ ვერ შეძლო.

გარდა იმისა, რომ ზაზას ჩემპიონობა უდიდესი სპორტული გამარჯვებაა, მისი ტრიუმფი საქართველოს წარმატებაცაა. როცა ფინალური სერიის უკანასკნელი თამაში დასრულდა, ზაზამ NBA-ს ჩემპიონის თასი

წვლილისათვის; საქველმოქმედო საქმიანობაში შეტანილი წვლილისათვის; სახალხო დიპლომატიის განხორციელებისათვის; საქართველოს უცხოელი მეგობრისათვის.

საქართველოს დროშასთან ერთად აღმართა. დარწმუნებული ვარ, იმ წუთებში არა მარტო მე ვიყავი ძალიან ამაყი და ბედნიერი!

მსურს, მივულოცო ჩვენი ქვეყნის საამაყო შვილს – ზაზა ფაჩულიას ეს უდიდესი გამარჯვება, მის დედას, ქალბატონ მარინას კი ეს საპატიო მედალი გადაეცემა. ღონისძიების მიზანი, საზღვარგარეთ მცხოვრებ თანამემამულეთა დამსახურების აღიარებაა, რომლებმაც პროფესიულ წარმატებებს მიღწიეს ადგილსამყოფელ ქვეყნებში და ასევე, თავიანთი წვლილი შეიტანეს საქართველოს განვითარების საქმეში და საქართველოს იმიჯის, ქართული კულტურის, სპორტისა და მეცნიერების პოპულარიზაციაში.

სპეციალურად შექმნილმა კომისიამ, რომელიც დაკომპლექტებული იყო საგარეო საქმეთა სამინისტროს, საქართველოს პარლამენტისა და ICMFD-ის წარმომადგენლების მიერ, 11 გამარჯვებული გამოავლინა შემდეგ ნომინაციაში: ჯილდო მეცნიერების განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის; ქართული კულტურის პოპულარიზაციაში შეტანილი წვლილისათვის; ქართული სპორტის პოპულარიზაციაში შეტანილი წვლილისათვის; საქველმოქმედო საქმიანობაში შეტანილი წვლილისათვის; სახალხო დიპლომატიის განხორციელებისათვის; საქართველოს უცხოელი მეგობრისათვის.

გამარჯვებულებს, სიმბოლურად, ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ შეგროვებული და გადარჩენილი საგანძურის ერთ-ერთი ექსპონატის ასლი გადაეცათ.

ზაზა ფაჩულია

პარატი

თითო „პერსელი“ და „ბრინჯაო“

შინაიოპუშინკაი კარატეში მე-6 მსოფლიოს ჩემპიონატს ყაზახეთის დედაქალაქმა ასტანამ უმასპინძლა. შეჯიბრებაში 40 ქვეყნის 193 სპორტსმენი მონაწილეობდა, მათ შორის – საქართველოს ოთხი წარმომადგენელიც (დედეგაძის სელმდვანელი – სპორტის სამინისტროს სპორტის პოლიტიკისა და მართვის დეპარტამენტის უფროსი ირაკლი დოლაბერიძე). ჩვენებმა თითო ვერცხლისა და ბრინჯაოს მედალი მოიპოვეს. ევროპის ორგანიზაციის ჩემპიონატი და ვერცხლის მედალის მფლობელმა ანდრო ზინჩენკომ (65 კგ) ზედიზედ ოთხ მეტოქეს სძლია – მასპინძელ ალიშერ აბმუტაშინს, იაპონელს – აცუში კავაზუასა და ოსეი ტადას, ყაზახ იერკეზულა ბეისეზბაიევს და გადამწყვეტი ორთაბრძოლა იაპონელ პარატიკა ოკაზაკისთან წააგო. საბოლოოდ იგი კვარცხლბეის მეორე საფეხურს დასჯერდა.

75 კილოგრამ წონით კატეგორიაში 2009 და 2011 წლების ევროპის

პის ჩემპიონატების გამარჯვებულნი, 2016 წლის ბრინჯაოს პრიზორი მიხეილ ნიკოლაური იოლად გაუსწორდა ირანელ პოუია სალესს, ლუან და სილვა ვეირასა (ბრაზილია) და შუსნაკუ კავასეს (იაპონია), ნახევარფინალში კი აზერბაიჯანელ სალაპათ ჰასანოვთან დამარცხდა და ბრინჯაო ერგო. ამავე წონაში თენგიზ ბასტიანი მე-5 ადგილს დაეკაბულდა.

საგულისხმოა, რომ კონტაქტურ კარატეში მსოფლიოს ჩემპიონატები 1979 წლიდან იმართება ოთხ წელიწადში ერთხელ, ქართველმა კარატისტებმა კი მსგავსი შეჯიბრების მედალები პირველად მოიპოვეს. მსოფლიოს პირველობის მსველოლობისას ასტანაში კარატეს საერთაშორისო ფედერაციის კონგრესიც ჩატარდა, რომელზეც გადამწყდა, რომ 2021 წლის მსოფლიოს ჩემპიონატს ვარშავა უმასპინძლებს, ხოლო ერთი წლით ადრე – 2020 წელს ევროპის ჩემპიონატი საქარ-

თველოში გაიმართება.

რაც შეეხება საერთო გუნდურ ჩათვლას, ქალთა და ვაჟთა ოთხ ოთხ წონით კატეგორიაში მედეების რვა კომპლექტი გათამაშდა. ყველაზე მეტი ჯილდო იაპონელებმა მოიპოვეს – 7 ოქროს, 3 ვერცხლისა და 5 ბრინჯაოს მედალი. ერთადერთი ოქროთი მეორე ადგილი აზერბაიჯანელებს ხვდათ. მომდევნო ადგილებზე გავიდნენ: ყაზახეთი (8=0+2+6), რუსეთი (3=0+2+1), საქართველო (2=0+1+1), ლიტვა (2=0+0+2) და უკრაინა (1=0+0+1).

ლაშა დიდი

ფაჩულია

30 წელიწადი ასეთ ანგარიშს? პირველი ტაიბის მერე, ალბათ, არავინ. თანაც, მეორე ნახევარი გერმანელთა საუკეთესო ფეხბურთელის, ანტონიო ბარკოკის გოლით დაიწყო. თუმცა ამის მერე პოლანდიელთა სოლო ვიხილეთ – ტრადიციული მოკლე მოკლე პასები და საჯარიმის მიახლოებისას აფეთქებები. საბოლოოდ მარტენ სტეკელენბურგის გუნდმა 4:1 იმარჯვა.

ბენინის ლანი და ბენინელები პოლანდიაში

იოელ პიორი – ჰეთ-თორიკი მითვალა პოლანდიელთა ცხრიანმა. მსგავსი ასაღებ დედილი გუნდის სერიინამული წარმოშობის თავდამსხმელს მეორე ნახევარში ყველაფერი გამოსდიოდა. ტიპური ფორსარდული გოლებიც გაიტანა და სილრმიდან თამაშშიც მაგარი იყო.

ასევე გამოვარჩევით აიაქსელ ნახევარმცველ დანი დევიტს. შეიძლება ითქვას, რომ სწორედ დევიტი იყო გუნდის ტენი, დაცვის ლიდერად კი არმანდო ობისმო მოგვევლინა.

პირველი ტაიმი თანაბარი იყო, მეორე ნახევარში კი პოლანდიამ აშკარად დაჯაბნა გერმანელები. რის ხარჯზე? უპირველესად, უფრო ძლიერი ინდივიდუალისტებითა და სისწრაფით. შეტევაში პატარა „ნარინჯისფერები“ გაცილებით მეტ

ფანტაზიას აქსოვდნენ, მწვავე პასებით აბნევდნენ მეტოქეს და აკი, ხშირ შემთხვევაში გერმანელთა დაცვა და ნახევარდაცვა უმწეო მდგომარეობაში ვარდებოდა.

მიუხედავად ამისა, შორს ვართ იმ აზრისგან, რომ გერმანია უკვე დარჩა ჯგუფში... ნინ აქვს ორი მატჩი და, სავარაუდოდ, მოუმატებს. პოლანდია კი, ჯერჯერობით, ამ ჩემპიონატის საუკეთესო ნაკრებად მიგვაჩნია. ეს ჯერჯერობით. როგორ შეიცვლება სიტუაცია, არავინ იცის.

19-წლამდელთა ევროპის ჩემპიონატი. B ჯგუფი
თბილისი. „დავით პეტრიაშვილის“ სახელობის სტადიონი.
გერმანია – პოლანდია 1:4 (0:0)
ინგლისი – ბულგარეთი 2:0
ბიორგი შოთაძე

პარასპორტი

ირმა ხეხუაშვილის კიდევ ერთი წარმატება

საპარატიველს პარამოვიკავეთა ნაკრების წევრი ირმა ხეხუაშვილი პოლონეთის დედაქალაქ ვარშავაში ეტილი ფარიკობაში მსოფლიო თასის მორიგი ეტიპის გამარჯვებული გახდა.

ხეხუაშვილი მსოფლიო თასის ფინალში ხმლით ფარიკობაში ტაილანდელი პარასპორტსმენი 15:8 დაამარცხა და ჩემპიონის ტიტული მოიპოვა. ამ დღეებში ვარშავაში 23-წლამდელებს შორის რაპირთი ფარიკობაში მედლებით ხეხუაშვილი კიდევ ერთი ქართველი პარამოვიკავე – ნინი თიბილაშვილი იბრძვის.

კობა კობახიძე

ჩოგბურთი

ბასილაშვილი დღეს ითამაშებს...

შკამი გაუწყეთ, რომ საქართველოს ჩოგბურთელ ვაჟთა ლიდერმა ნიკოლოზ ბასილაშვილმა უიმბლდონის ტურნირის ძირითად ბადეში სტარტი წარმატებით აიღო – პირველ წრეში მან იოლად დაამარცხა არგენტინელი კარლოს ბერლოკი – 6:4, 7:6, 6:1 და შეჯიბრების მეორე წრეში გავიდა, სადაც დღეს მსოფლიო რეიტინგით 28-ე ადგილზე მყოფ ამერიკელ სემ კურისს დაუპირისპირდება.

თბილისელი სოფიო შაფათავა იტალიის დედაქალაქში იმყოფება და რომში 60.000-იან ტურნირში გამოდის. გუშინ წყვილებში სერბ იოანა ჯაკსიჩთან შეამხანაგებულმა სტარტზე აკგულ ამანუშადოვასა (უზბეკეთი) და ანასტასია გრიმალსკას (იტალია) მოუგო – 6:2, 6:3 და მეოთხედფინალში გავიდა, სადაც მარიანა მარინოსა (კოლუმბია) და დანიელა სეგუელის (ჩილე) შესხვდება. ჩილეელ-კოლუმბიელის დუეტმა პირველ წრეში პია კონიგი (ავსტრია) და ნატალია კოსტინი (სერბეთი) ჩამოიშორა გზიდან – 6:2, 6:7, 10:6. ერთეულებში შაფათავა დღეს მარტინა დი ჯუ-

ზეპეს (იტალია) დაუპირისპირდება.

ნინა კვირის შედეგების გათვალისწინებით ჩოგბურთელ ქალთა საერთაშორისო ასოციაციამ განახლებული რეიტინგი გამოაქვეყნა. მსოფლიო კლასიფიკაციაში ჩვენებურთა მაჩვენებლები ასეთია:

- ძალბი**
- ერთეულები.** 220 (217). სოფიო შაფათავა (252), 409 (302). ევატერინე გორგოძე (90), 488 (478). მარიამ ბოლქვაძე (65), 713 (708), სოფიო ქვაცაბაია (27), 880 (872). ოქსანა კალაშნიკოვა (14).
- წყვილები.** 85 (88). ოქსანა კალაშნიკოვა (975), 248 (242). სოფიო შაფათავა (260), 255 (251). ევატერინე გორგოძე (245), 576 (569). სოფიო ქვაცაბაია (67), 584 (572). მარიამ ბოლქვაძე (65), 733 (725). თათია მიქაძე (37), 1101 (1088). სალომე დევიძე (11), 1284 (1268). ლანა კენჭიაშვილი (3).

ლაშა ცინცაძე

ინტერნეტიდან

კრისტიანს საფიქრალი

სპორტული კარიერის დასრულების შემდეგ, ბერც ცნობილ სპორტსმენს აქვს საფიქრალი – რთი დაკავდეს და რა უნდა გახდეს მისი შემდგომი ცხოვრების ინტერესის საგანი. ზოგი მწვრთნელობას იწყებს, უმეტესობა კი ისეთ პოპის ექმეს, სადაც ბოლომდე შეძლებენ საკუთარი უშრეტო ძალების რეალიზებას.

აი, მაგალითად, ცნობილი გახდა, რომ ლეგენდარული ამერიკელი მოცურავე მაიკლ ფელპსი თეთრ ზვიგენს უნდა გაეჯიბროს ცურვაში და მიუხედავად

ვად იმისა, რომ მისი შანსები მინიმალურია, მაიკლი მაინც იმედოვნანდა და იძახის, აი, ნახეთ, ზვიგენს რასაც ვუზამო.

თუმცა, ეს არაფერია იმასთან შედარებით, რასაც ცნობილი ბრაზილიელი ქალი ფეხბურთელი – კრისტიანა ამბობს: ყელში ამოივიდა მხოლოდ მამაკაცებით დაინტერესება და დიდი მულაში მაქვს ლესბოსელობაც დაევაგემოვნო, რა ხილიაო. ვაი მას, ვინც ახლა მის ოჯახში ვევა. ამბობენ, კრისტიანამ ქალი მარტო სამზარეულოში იცისო!

როსტომ რაჭველიშვილი

ბორის იენაკე ბახსენვა

აფხაზეთის ტრაგედიის შემდეგ, მოსკოვში თითქმის 20 წელი ვიცხოვრე და უკვე 5 წელია, რაც თბილისში დავბრუნდი.

წელია, რაც დილაობით, თითქმის ყოველდღე, კუს ტბაზე ავდივარ.

წელია, მქონდა ბედნიერება გავცნობოდი და კეთილი, თბილი ურთიერთობა მქონოდა ბორის იენაკესთან.

40 დღე გავიდა მას შემდეგ, რაც უმძიმესმა სენმა აიძულა იგი, დაეტოვებინა ოჯახი, მეგობრები, საქართველოს პოლიტიკური ინსტიტუტის კოლექტივი, მისი საყვარელი კუს ტბა.

ერთმანეთს თითქმის ყოველ დილას ვხვდებოდით. თითქოს არც შეხვედრის გვიგრძელდებოდა დიდხანს, მაგრამ მე – ადამიანს, რომელსაც ბედისწერის განგებით თითქმის ყველა მეგობარი გაბნევიდა, მისმა სიკვდილმა ისეთი მძიმე მწუხარების გრძობა დამიტოვა, თითქოს დიდი ხნის მეგობარი დამეკარგოს – კეთილი მეგობარი, აზრებშიცა და მოქმედებებშიც სპეტაკი, ყურადღებიანი, გულსხმიერი, ტაქტიანი და, თავისი დროისთვის მიღებული კლასიკური განათლების, სამეცნიერო ტიტულების, წოდებების, ჯილდოების ფლობის მიუხედავად – საოცრად მოკრძალებული.

მან, რასაკვირველია, ბევრი რამ იცოდა, თუმცა, ამჯობინებდა თხრობა არ შეეწყვეტინებინა მოსაუბრისთვის, მშვიდად, ყურადღებით მოესმინა, ვიდრე თავად ელაპარაკა. მაშინაც კი, როცა საუბრის თემაში მოსაუბრეზე უკეთ და ღრმად ერკვეოდა.

ერთხელ, როგორღაც მასთან ლაპარაკი წამოვიწყე იმაზე, რომ ლომონოსოვი პეტრე დიდის უკანონო შვილი იყო, ყურადღებით მისმენდა, თავისი ჭკვიანი, კეთილი თვალებით მიმზერდა და როდესაც დარწმუნდა, რომ თხრობა დავასრულე, მშვიდად, თითქოს ჩემს მონათხრობს აგრძელებსო, თქვა: მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასპირანტურაში ჩემთან ერთად სწავლობდა ასპირანტი გოგონა, რომელმაც თავისი დისერტაცია სწორედ ამ თემას მიუძღვნა. საკითხში მეც გავერკვივე, თუმცა ასპირანტს არა მხოლოდ დაცვა, ამ თემის განვითარება და გავრცელებაც კი აუკრძალეს.

მას ადამიანის მონუსხვა მხოლოდ სიტყვითა და ცოდნით კი არა, მდუმარებით, მზერით, საკუთარი თავის ფლობის უნართაც შეეძლო...

ის იყო ჭეშმარიტი თბილისელი, რომლის მენტალიტეტში ოდნავადაც კი არ იგრძობოდა ბევრი ჩვენგანისთვის (ცოდავად გამხელებელი ჯობს) დამახასიათებელი კუთხურობა – ის მეგრელია, ის კახელია და ა.შ.

მე, აფხაზეთის მკვიდრი, სასიამოვნოდ გაოგნებული და გაკვირვებული დავარჩი, როდესაც აღმოვაჩინე, რომ მისალმებისას ბორისი აუცილებლად ადგილიდან წამოდგებოდა ხოლმე! კუს ტბაზე თავაზიანობის ამ რიტუალს არავინ იცავდა...

4 წლის წინათ თბილისის საზოგადოებრიობა მის 80 წლისთავს აღნიშნავდა. ჩვენი ხანმოკლე ნაცნობობის მიუხედავად, პატივი მხვდა, მიწვეულთა შორის ვყოფილიყავი...

...შენ პატიოსნად, კეთილშობილურად იარე ცხოვრების გზაზე და კეთილი კვალი, ღირსეული შვილები დატოვა...

მშვიდად იძინე, ძვირფასო ადამიანო, მშობლიურ მიწაში, თავდავიწყებით მოყვარული დედის გვერდით, რომელმაც არა მხოლოდ გაგაჩინა და (ომში დაღუპული მამის მზრუნველობის გარეშე) მამის გარეშე აღგზარდა, ასევე გამოგზარდა ისეთად, როგორც იყავი.

მერწმუნე, ძალიან ბევრი ჩემთვის ახლობელი ადამიანი, რომელმაც იძულებით დატოვა მშობლიური სახლი, წინაპართა საფლავები და რუსეთში აღმოჩნდა, თავისი სიცოცხლის დარჩენილ წლებსაც კი დათმობდა იმ იმედით, რწმენით, რომ მშობლიურ მიწაში, მშობლიურ სასაფლაოზე დაკრძალულიყო.

ლორენცო შარანგია

გიორგი ოსურაულის ზუსტი ინფორმაციის დასადგენად, კონკოში ჩასვლა აუხილებელია

„აქამდე ჩემს ძმას სურათებში, ვიდეოებში ვნახულობდი, ახლა კი უკვე მის შესახებ აღარაფერი ვიცი“ – განუცხადა „ჯი-ეიჩ-ენს“ კონკოში დატყვევებული ქართველი მფრინავის სოსო ოსურაულის ძმამ გიორგი ოსურაულმა. მან გუშინ ვიდეომიმართვა გაავრცელა და საზოგადოებას 7 ივლისს, 19:00 საათზე გამართა მოედანზე შეკრების-კენ მოუწოდა.

„ჯი-ეიჩ-ენი“ გიორგი ოსურაულს ესაუბრა.

ჩემი ძმის შესაძლო გარდაცვალების შესახებ ინფორმაცია საგარეო საქმეთა სამინისტროდან გავრცელდა. სავარაუდოდ, გარდაცვლილიაო, ამბობენ. სოსოს დაღუპვის შესახებ არანაირი ფაქტობრივი მასალა, მისი გარდაცვალების დამადასტურებელი კონკრეტული სურათი ან ვიდეო არ არსებობს.

– ანუ ოფიციალური უწყების ინფორმაციას არ ენდობით?

– დიას, იქიდან გამომდინარე რომ საქმე ძმას ეხება და მისი რეალური, კონკრეტული მდგომარეობა არ ვიცი. თუ მასალებით არ დამიდასტურდება, რომ ეს ადამიანი დაღუპული არის, სავარაუდოდ ინფორმაციას ვერ დავეყრდნობი. ყოველ მეორე ადამიანს შეუძლია თქვას, რომ ის გარდაცვლილია ან ცოცხალია.

27 იანვრის შემდეგ, რაც ეს ფაქტი მოხდა, ჩემს ოჯახს კომუნიკაცია მხოლოდ საგარეო საქმეთა სამინისტროსთან აქვს, რომელიც თავის წყაროებზე დაყრდნობით მეუბნება, რომ სოსო, სავარაუდოდ, დაღუპულია. ჩემი ძმის გარდაცვალების შესახებ სხვადასხვა წყაროებიდან სხვადასხვა ვერსია ვრცელდება. აქამდე ჩემს ძმას სურათებში, ვიდეოებში ვნახულობდი, ახლა კი უკვე მის შესახებ აღარაფერი ვიცი.

მეთა სამინისტროსთან აქვს, რომელიც თავის წყაროებზე დაყრდნობით მეუბნება, რომ სოსო, სავარაუდოდ, დაღუპულია. ჩემი ძმის გარდაცვალების შესახებ სხვადასხვა წყაროებიდან სხვადასხვა ვერსია ვრცელდება. აქამდე ჩემს ძმას სურათებში, ვიდეოებში ვნახულობდი, ახლა კი უკვე მის შესახებ აღარაფერი ვიცი.

– რისი მოლოდინი გაქვთ?

– ამ საქმეს დიდი აქტიურობა, ყველა უწყების ჩართულობა სჭირდება, ადგილზე ჩასვლაა საჭირო. მხოლოდ საგარეო საქმეთა სამინისტრო არ უნდა აგვარებდეს ამ თემას, თან ფაქტია, რომ არც მოგვარდა.

– ანუ თქვენ ამბობთ, რომ ამ საქმეს სახელმწიფო არასაკმარის ძალისხმევას ახმარს?

– დიას. მხოლოდ სიტყვიერი თანადგომა არ არის საკმარისი, ამ საქმეს მოქმედება სჭირდება. ამ შეკრებაზეც სწორედ ამ მიმართულებით მივდივარ. მინდა, რომ ამ აქციაზე პოლიტიკოსები, ჟურნალისტები, უბრალო მოქალაქეები მოვიდნენ. არ მინდა, დაღუპულთა გვარებს ჩემი ძმის გვარიც შეემატოს. სოსო 4 შვილის მამაა, უმცროსი 2 წლიანხევრისაა. მათ უნდა იცოდნენ სიმართლე მამის შესახებ.

ესაუბრა ეკა ლემოწვაპა, „ჯი-ეიჩ-ენი“

რეკლამა
„საქართველოს რესპუბლიკაში“
 სულხან-საბანო ქ. №3.
 293-13-34; 599 797679

განცხადება

იხილვება უშუალოდ კურორტ „საირმის“ ტერიტორიაზე, სამკურნალო წყლებიდან რამდენიმე ათეული მეტრის დაშორებით მდებარე 2433 კვ. მეტრი საუკეთესო მინის ნაკვეთი მშენებლობის უფლებით. ფასი – შეთანხმებით. ტელ.: 599 36 00 35; 599 17 21 21; 599 79 76 79.

იხილვება დიდი დილმის პირველ მიკრორაიონში, კლინიკა „იმედიდან“ ორასიოდ მეტრში მდებარე მინის ნაკვეთი, რომელიც კაპიტალური გალავნით არის შემოღობილი და სხვადასხვა სახეობის ასამდე მსხმოიარე ნარგავითაა განაშენიანებული. ყველა კომუნიკაცია (გაზი, დენი, კანალიზაცია) ჭიშკართანაა მიყვანილი, წყალი კი შეყვანილია. ნაკვეთის ფართობი 1250 კვ. მეტრი. შეიძლება ნახევრის ყიდვაც. ფასი – შეთანხმებით. ტელ.: 598 51 81 35; 599 16 81 71; 599 11 19 11.

სანთელი

საქართველოს ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახური, ომი-სა და სამხედრო ძალების ვეტერანთა ცენტრალური, თბილისის საქალაქო და რაიონული კავშირები ღრმა მწუხარებით იუწყებიან სამხედრო ძალების დამსახურებული ვეტერანის, გადამდგარი პოლკოვნიკის, ვაკის ვეტერანთა რაიონული კავშირის თავმჯდომარის, წითელი ვარსკვლავისა და ვახტანგ გორგასლის ორდენის

შოთა ღვთისძის ქაუაქიძის

გარდაცვალებას და თანაუგრძობენ განსვენებულის ოჯახს.

ბარკი მექვაბიშვილი ზღვაში თევზაობისას ბარდაიხვალა

შრეპში ზღვამ 60 წლამდე ასაკის მამაკაცის ცხედარი გამოიყვანა. დაღუპული ადგილობრივი მცხოვრები ბარკი მექვაბიშვილია. წინასწარი ინფორმაციით, სიკვდილის მიზეზი ინფარქტი გახდა. ადგილობრივების თქმით, მამაკაცი ზღვაში თევზაობდა. გარდაცვლილს უკვე ჩაუტარდა ექსპერტიზა და ცხედარი ოჯახშია გადასვენებული.

ეიშევა გულგარევი ღაჩილი 9 წლის ბიჭი გაღაჩინეს

ქუთაისში, 1 ივლისის საღამოს პნემოტური იარაღით დაჭრილი, შოკურ მდგომარეობაში მყოფი 9 წლის ბიჭი სასწრაფო სამედიცინო დახმარების მიერ დასავლეთ საქართველოს სამედიცინო ცენტრში იქნა შეყვანილი. უმძიმესი პაციენტის გადასარჩენად პედიატრიულმა და კარდიოქირურგიულმა სამსახურებმა დროის უმოკლეს ვადებში შეძლეს პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენა და კარდიოქირურგიული ოპერაციისთვის პაციენტის დასტაბილურება.

კარდიოქირურგიული ოპერაცია 4 საათი გაგრძელდა. ოპერაციის დროს აღმოჩნდა გულის და მარჯვენა ფილტვის ქსოვილების სისხლმდენი დაზიანებები. დარღვეული იყო გულის მკვებავი სისხლძარღვის მთლიანობა, პერიკარდიუმის ღრუდან ამოღებულ იქნა 0,8 სმ ზომის ტყვიანა.

წარმატებული ოპერაციის შემდეგ პაციენტი გადაყვანილი იქნა კარდიოქირურგიულ ინტენსიურ განყოფილებაში.

ამჟამად პაციენტის მდგომარეობა სტაბილურია, თავს კარგად გრძნობს და გადის პოსტოპერაციულ მკურნალობას კლინიკაში.

უაქციზო ვისკის ჩეალიზაციის ფაქტზე ერთი პირი დააკავეს

საპრემიუმო ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურმა, ჩატარებული ოპერატიულ-სამედიცინო ღონისძიებებისა და საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად, აქციზური მარკის სავალდებულო დართვას დაქვემდებარებული საქონლის აქციზური მარკის გარეშე შენახვის, გადარიდვისა და რეალიზაციის ფაქტზე ბრალდებულის სახით ერთი პირი დააკავეს.

საქმეზე ჩატარებული გამოძიებით დადგინდა, რომ ბრალდებული, უაქციზო ალკოჰოლური სასმელის – ვისკის რეალიზაციას ახორციელებდა. დაკავებულის ავტომობილის ჩხრეკის შედეგად, ამოღებულ იქნა სარეალიზაციოდ გამზადებული 69 ცალი ბოთლი უაქციზო ალკოჰოლური სასმელი – „Jamson“ და „Jack Daniels“.

ზაფხულის ხელი დღეები და ღამათა სტატიკა

ზაფხულის ცხელი დღეების დასრულების დასრულების ცენტრში სხვადასხვა ხარისხის დაზიანებით უკვე 118 მოქალაქე მოხდა. ბათუმში მხოლოდ ერთ დღეში მზით დაზიანების 7 შემთხვევა დაფიქსირდა. ადგილზე სასწრაფო დახმარების ბრიგადის გამოძახებაც გახდა საჭირო. მიუხედავად არაერთი რეკომენდაციისა, კვლავ აქტიური რჩება ლეღვის ნახარშისა და ლუდის გამოყენების შემთხვევები.

დაზიანების ცენტრის ხელმძღვანელის შეფასებით, სტატისტიკა დამაფიქრებელია:

„შემოსული პაციენტებიდან ყველაზე პატარა 4 წლის იყო, ყველაზე ხანდაზმული კი – 65 წლის ქალბატონი. აღსანიშნავია, რომ წელს მამაკაცები დაენივნენ და სადაცაა გაუსწრებენ კიდევ მანდილოსნების რიცხვს. თუ მაინცდამაინც რუჯი უნდათ, ვურჩევ, რომ დილის 11:00 საათამდე და 16:00-17:00 საათის შემდეგ მიეფიცონ მზეს“, – განაცხადა გუგა ქაშიბაძემ.

სინოპტიკოსების ცნობით, მაღალი ტემპერატურა ქვეყნის მასშტაბით 8 ივლისის ჩათვლით შენარჩუნდება. ჯანდაცვის სამინისტრო კი რეკომენდაციებს ავრცელებს:

„მოქალაქეებმა ფანჯრებზე ჩამოაფარონ ფარდები და უალუზები; მოერიდონ ძლიერ ფიზიკურ აქტივობას; აუცილებლობის შემთხვევაში ამისთვის დილის 04:00 საათიდან 07:00 პერიოდში გამოიყენონ; მიიღონ დიდი რაოდენობით სითხე, გარდა ალკოჰოლის, კოფეინისა და ტკბილი სასმელისა; თუ მაღალი სიცხის გამო ადამიანი შეუძლოდ გახდება, მოქალაქე სასწრაფო დახმარების მოსვლამდე გრილ ადგილზე გადაიყვანონ და ჰორიზონტალურ მდგომარეობაში მოათავსონ“.

ბათუმში სანიმუშო სისუფთავე უნდა იყოს

ბათუმში ქუჩებისა და სკვერების გადარეცხვისა და მორწყვის სამუშაოები ინტენსიურად დაიწყო. ბათუმის მერიის ინფორმაციით, ყოველდღიურად ხორციელდება როგორც ცენტრალური, ასევე გარეუბნების ქუჩების გადარეცხვა. უსაფალო ქუჩები კი დღეში რამდენჯერმე ირწყვება. აქტიურად ხორციელდება იმ ქუჩების გადარეცხვაც, რომლებზეც ინფრასტრუქტურული სამუშაოები მიმდინარეობს. ყოველდღიურად ირეცხება იუსტიციის სახლის, ჩინური რესტორნისა და ახალი ბულვარის მიმდებარე ტერიტორიები. ეტაპობრივად ირწყვება ქალაქში არსებული პარკები და სკვერები.

მორწყვისა და გადარეცხვის სამუშაოებს შპს „სანდას-უფთავების“ სპეცტექნიკა ასრულებს. გარდა გეგმა-გრაფიკით გათვალისწინებული სამუშაოებისა, ხდება გამოძახებებზე რეაგირებაც.

ახალი საინფორმაციო ცენტრი თბილისის პერიუში

თბილისის მერია მუნიციპალური სერვისების განვითარებას და გაუმჯობესებას განაგრძობს. მოქალაქეთა მომსახურების ცენტრის განახლების შემდეგ, დედაქალაქის მთავრობა ახალი საინფორმაციო ცენტრის შექმნას გეგმავს, რაც დაინტერესებულ პირებს შესაძლებლობას მისცემს ერთ ნომერზე დარეკვით მიიღონ ნებისმიერი სახის ინფორმაცია მუნიციპალიტეტში შემავალი სამსახურებიდან.

სწრაფი და კვალიფიციური დისტანციური მომსახურებით თბილისის მერია მოქალაქეებს 24 საათის განმავლობაში დამატებით სერვისებსაც შესთავაზებს, მათ შორის იქნება – უკან გადარეკვის სერვისი, ონლაინ კონსულტაცია შშმ პირებისთვის, სტანდარტული სერვისების შესახებ სმს შეტყობინებით ინფორმაციის მიწოდება, შშმ პირებისათვის გამარტივებული მომსახურება უესტური ენის ოპერატორის მიერ, მომსახურება ინგლისურ ენაზე და სხვ.

რუსეთიდან ტურისტების ნაკადი იზრდება

რუსეთიდან საქართველოს მიმართულებით დაჯავშნილი ავიაბილეთების რაოდენობა 4-ჯერაა გაზრდილი.

იმავდროულად, რუსეთიდან საქართველოს დედაქალაქში ფრენის ღირებულება წელს, გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით, 21%-ითაა შემცირებული. დღეისათვის რუსეთიდან საქართველოს მიმართულებით ორმხრივი ავიაბილეთის ფასი საშუალოდ 13,4 ათასი რუბლია.

ასევე მესამედით, ანუ 32%-ითაა გაზრდილი მოთხოვნა რუსეთის სხვადასხვა ქალაქიდან ბათუმის მიმართულებით ავიაბილეთებზე. აღნიშნულ სისწორეებზე ორმხრივი ავიაბილეთის ფასი საშუალოდ 16 ათასი რუბლია. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ ავიაბილეთის ფასი გასული წლის ივნის-აგვისტოსთან შედარებით 15%-ითაა შემცირებული.

4-ჯერაა გაზრდილი ასევე ავიაბილეთების გაყიდვები ქუთაისის მიმართულებითაც. როგორც რუსული მედია წერს, რუსეთიდან ქუთაისის მიმართულებით ავიაბილეთის ფასი 53%-ითაა შემცირებული.

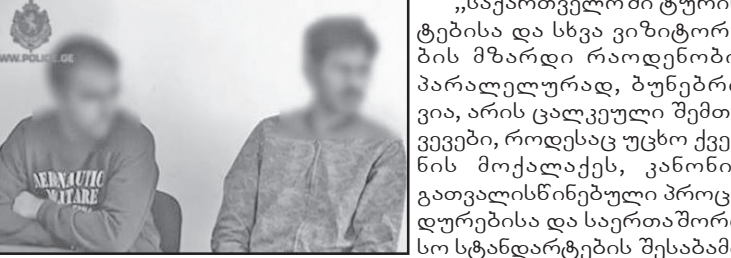
რუსეთიდან დასავლეთ საქართველოს მიმართულებით ფრენის ავიაბილეთის საშუალო ფასი 10,2 ათას რუბლს შეადგენს.

აღსანიშნავია, რომ მაისში საქართველო რუსი ტურისტებისათვის ყველაზე ხელსაყრელი მიმართულებების „ტოპ-5“-ში შედის.

ივნისში საქართველოს საზღვარი ინდოეთის 6517 მოქალაქე გადმოკვეთა!

შინაგარე საქმეთა სამინისტრო უცხო ქვეყნის მოქალაქეების მიერ საქართველოს საზღვრის კვეთასთან დაკავშირებით განცხადებას ავრცელებს.

„საქართველოში ტურისტებისა და სხვა ვიზიტორების მზარდი რაოდენობის პარალელურად, ბუნებრივია, არის ცალკეული შემთხვევები, როდესაც უცხო ქვეყნის მოქალაქეს, კანონით გათვალისწინებული პროცედურებისა და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, უარი ეთქმევა ქვეყანაში შემოსვლაზე.“

უცხო ქვეყნის მოქალაქეების მიერ საქართველოს საზღვრის კვეთის პროცედურები განსაკუთრებულად კონტროლდება ვიზალიბერალიზაციის ამოქმედების შემდეგ.

საყურადღებოა ის ფაქტი, რომ 2017 წლის ივნისში საქართველოს სახელმწიფო საზღვარი ინდოეთის 6517 მოქალაქე გადმოკვეთა.

აქვე განვმარტავთ, რომ საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის კვეთისას, მესაზღვრე-კონტროლიორს გააჩნია კანონით მინიჭებული უფლება, უარი უთხრას უცხო ქვეყნის მოქალაქეს საქართველოში შემოსვლაზე, როდესაც მოქალაქე არ იძლევა დამაჯერებელ პასუხებს ინტერვიუების დროს ან უფლებამოსილ პირს აძლევს ყალბ ინფორმაციას მგზავრობის მიზნის შესახებ.

გასათვალისწინებელია ის ფაქტიც, რომ მიმდინარე წლის ივნისის თვეში, გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით, საქართველოში შემოსული ტურისტების რაოდენობის უპრეცედენტო მაჩვენებელი – 43%-იანი ზრდა აღირიცხა, – ნათქვამია განცხადებაში.

საქართველოს რესპუბლიკა

SAKARTVELOS REPUBLIKA

სულხან-საბას ძ. №3

მთავარი რედაქტორი
სპარტაკ ძოგულია
293-13-34
599 36-00-35

პასუხისმგებელი რედაქტორები:
გურამ გომიაშვილი
599 53-76-16;

ალეკო
ასლანიშვილი
599 56-81-86;

პასუხისმგებელი მდივანი
მამუკა ვაშაქიძე
514 33-33-24

გამომცემელი:
შპს „თანადგომი“-1-გაზეთ
„საქართველოს რესპუბლიკის“
გამომცემელი“
ტ: 599 79-76-79
შპს „ახალი საუკუნე“
იბეჭდება გამომცემლობა
„კოლორ პრესი“
რკინიგზის ჩიხი №20

uac(უაქ)070.4(479.22)
ს-323

ავტორთა საყურადღებოდ!

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით. ავტორთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას. ფაქტების სიზუსტეზე პასუხს აგებენ ავტორები.

„საქართველოს რესპუბლიკა“ უენი გაზეთია, აუსილებლად წაიკითხა!

საქართველო	უხსოვარი პალატის კარსი:
	აშშ ფოლარი - 2.4000; ეპრო - 2.7302;
	ბრიტანული გირანაბი სტერლინგი - 3.1114;
	100 რუბლი - 4.0469; თურქული ლირა - 0.6773;
	აზერბაიჯანული მანათი - 1.4235;
1000 სომხური დრამი - 4.9958.	

აივლი 5 ივლისისთვის	აქტიურობის საპროცენტო:
	ბაზი - ააპ +18, დეპ +33
	პრობი რაიონები - ააპ +12, დეპ +30
	დასავლეთი საპროცენტო:
	ბაზი - ააპ +18, დეპ +28
	პრობი რაიონები - ააპ +16, დეპ +28
თბილისი:	ააპ +23, დეპ +32

დაგვიკავით, მოგვწერით:
ტელ: 293-13-34,
599-79-76-79
ელ. ფოსტა: sakresp@mail.ru
და sakresp@top.ge